

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 11

SAYI : 123

MART 1972

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Başkan Sünter'in Hastalığı	3
Faruk A. Sünter'e Légion d'Honneur Nişanı Verildi	5
TSE'den Haberler	7 - 11
İhracat Pazarlama Semineri İstanbul'da yapıldı	12 - 13
Palamut ve Palamut Tırnakları Standardı	15
Kolektörlü veya Bilezikli Elektrik Makinaları Fırçalarının ve Bunlarla ilgili Parçaların Ad, Biçim ve Boyutları Standardı	16 - 17
Mahlep Standardı	19
Fikir Hakları ve Standardizasyon	21
Standard Dünyasından Haberler	22 - 25
Summary Of Contents	29 - 32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Mart 1972 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı, Dergimizin Sahip ve Başyazısı Faruk A. Sünter, bir önceki sayımızın basılmakta olduğu Şubat'ın son günlerinde önemli bir rahatsızlık geçirmiştir.

Yapılan ácil ve isabetli tıbbî müdahalelerle bugün büyük ölçüde sağlığına kavuşmuş bulunan Sünter'e «Geçmiş olsun» der, rahatsızlığı sırasında gerek yurt içinden, gerekse yurt dışından gösterdikleri yakın ilgi dolayısıyla bütün dost ve yakınlarına TSE ve Dergimiz adına teşekkürlerimizi sunarız.

İmar ve İskân Bakanı Serbülent Bingöl Mart ayı başında TSE'yi ziyaret etmiştir.

Bu ziyaretle ilgili yazı ve fotoğrafları, haber sayfalarımızda sunuyoruz.

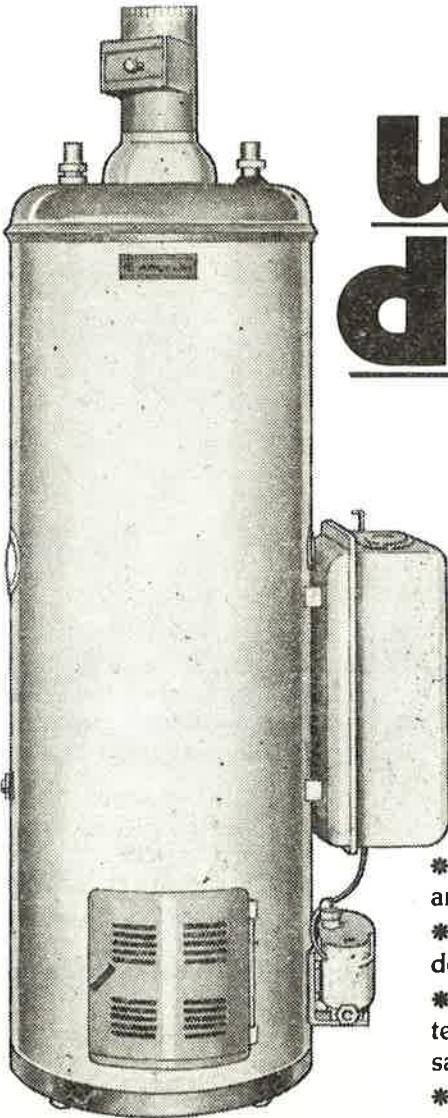
1971 - 72 Çalışma Döneminin sonuna yaklaştığımız şu sıralarda TSE Teknik Kurulu yoğun çalışmalar içine girmiştir.

Teknik Kurul'un Mart içinde kabul ettiği 28 yeni Türk Standardını ve revizyonna tâbi tuttuğu 8 standardı, «TSE'den Haberler» sayfamızda bulabilirsiniz.

Üç yeni Türk Standardını tanıtıçı yazının bulunduğu bu sayımızda «Fikir Hakları ve Standardizasyon» başlıklı ilginç bir etüde de yer verilmiştir.

STANDARD

ucuz devamlı bol bol sıcak su

Peşin: **2020** lira
(veya ayda **170** lira taksitle)

- * Su kapasitesi büyük olduğundan 105 litre suyu arzu edilen sıcaklıkta uzun zaman muhafaza eder
- * Termostati sayesinde suyun sıcaklığını istenilen dereceye göre otomatik olarak ayarlar
- * Çift cidarlı olduğundan ve cam pamuğu ile tecrit edildiğinden ısı kaybı yoktur. Bu özelliği sayesinde asgari sarfiyatla azami randıman sağlar
- * Su ve gaz basıncı ile alâkalı olmadığından en düşük tazyikte dahi en yüksek randımanla çalışır. Evin suyu kesildiği hallerde depodan gelen su ile çalışmaya devam eder
- * Odunun ve kömürün kiri, depolama külfeti ve taşıma zahmeti bahis konusu değildir
- * Gazyağı ile çalıştığından ve otomatik karbüratörlü olduğundan yüzde yüz emniyetlidir
- * Banyonuzun renk armonisini tamamlamak üzere mavi, pembe, sarı ve beyaz renklerde piyasaya arzedilmiştir.

OTOMATİK

ARCELİK te^{rm}osifonu

Genel Satıcıları: BEKO TİCARET A.Ş., Tel.: 49 00 39 - BURLA BİRADERLER ve Şs., Tel.: 45 52 00

Başkan SÜNTER'in Hastalığı

TSE Başkanı Faruk A. Sünter, 27 Şubat 1972 Pazar günü bir enfaktüs geçirmiştir. Uzunca bir süre vahemetini sürdürün bu rahatsızlığı sırasında geceli gündüzlu yapılan tıbbî yardım ve müdahaleler olumlu sonuç vermiş, Sünter halen endişeli durumu atlatmıştır.

Hastalığın anlaşıldığı anda yardıma koşan Prof .Dr. Lütfi Vural, Doç. Dr. Müştak Özüer ile asistanları, ilk anların endişe verici havasını ve durumunu ferahlık ve umut verici bir havaya sokmasını; devamlı gözlemleri ve isabetli müdahale ve tedavileri ile Sünter'i sağlığa kavuşturmasını bilmışlardır. İlk günlerdeki kötümser hava, yavaş yavaş kaybolmuş ve Sünter üç haftalık mutlak bir dinlenmeden sonra evinin içinde dolaşabilecek sağlığa erişebilmiştir.

Başkan Sünter'in hastalığını haber alınca Sayın Başbakan Nihat Erim, Dışişleri Bakanı Halük Bayülken, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mesut Erez, İmar ve İskân Bakanı Serbülent Bingöl, Ankara Belediye Başkanı Ekrem Barlas, T. Odalar Birliği Başkanı Raif Onger acil şifalar dileyen mesajlar göndermişlerdir.

Hastalığı öğrenir öğrenmez başta Türk Standardlar Enstitüsü ve çevresinden olmak üzere Ticaret, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıklarına, Türkiye Odalar Birliği'ne mensup büyük bir dost kitlesi evine giderek, telefon ederek veya telgraf çekerek ve mektup yazarak Sünter'in sağlık durumunu sormuşlar ve acil şifalar dilemişlerdir.

ISO Başkanı Dr. Francis L. Laque, New - York'dan yazdığı mektupta:

«Mr. İsfendiyar'ın son mektubunda hasta olduğunuzu öğrenince çok üzüldüm. Tam olarak sağlığınıza kavuşmanızı ve Türk Standardları Enstitüsündeki görevde devamınızı ve Standard dünyasına katkılarınızı temenni ederim.

15 Nisan'da Yeni Delhi'de yapılacak Hindistan Standardlar Enstitüsü'nün 25inci jübilesine hazırlıyorum. Sizi orada görmek beni son derece memnun edecektir. Sağlığınıza kavuşmanızı en iyi dileklerimle temenni ederim.»

ISO Genel Sekreteri Olle Sturen ise 1 Mart 1972 tarihli telgrafında şunları yazmıştır.

«Sağlık durumunuzla ilgili haber beni çok üzdü. Bütün ISO Personeli ile birlikte acil şifalar diler, saygılarını sunarız.»

Pakistan Standardlar Enstitüsü'nden K. M. Riazuddin de 13/3/1972 tarihli mektubunda acil şifalar dilemiştir.

TSE Yönetim Kurulu Başkanı, Dergimiz sahibi ve Başyazarı Faruk A. Sünter'e gösterilen bu derin ve geniş ilgiden ötürü bütün dost ve yakınlarına teşekkür ederiz. Ayrıca, yakın ilgileri, geceli ve gündüzlu ihtimamlarından ötürü Prof. Dr. Lütfi Vural'a, Doç. Dr. Müştak Özüer'e, Başasistan Dr. Oral Pekcan'a ve Asistan Dr. Ünal Eşiyok'a teşekkürü özel bir borç sayarız.

Faruk A. Sünter'e bir kez daha geçmiş olsun, deriz.

Kimyevi hammadde ihtiyaçlarınız için ...

Shell, siparişlerinizi,
zamanında ve isted-
ğiniz evsafta sizlere
ulaştırır.

Daha iyi hizmet, Shell'in
amacı ve gayesidir.

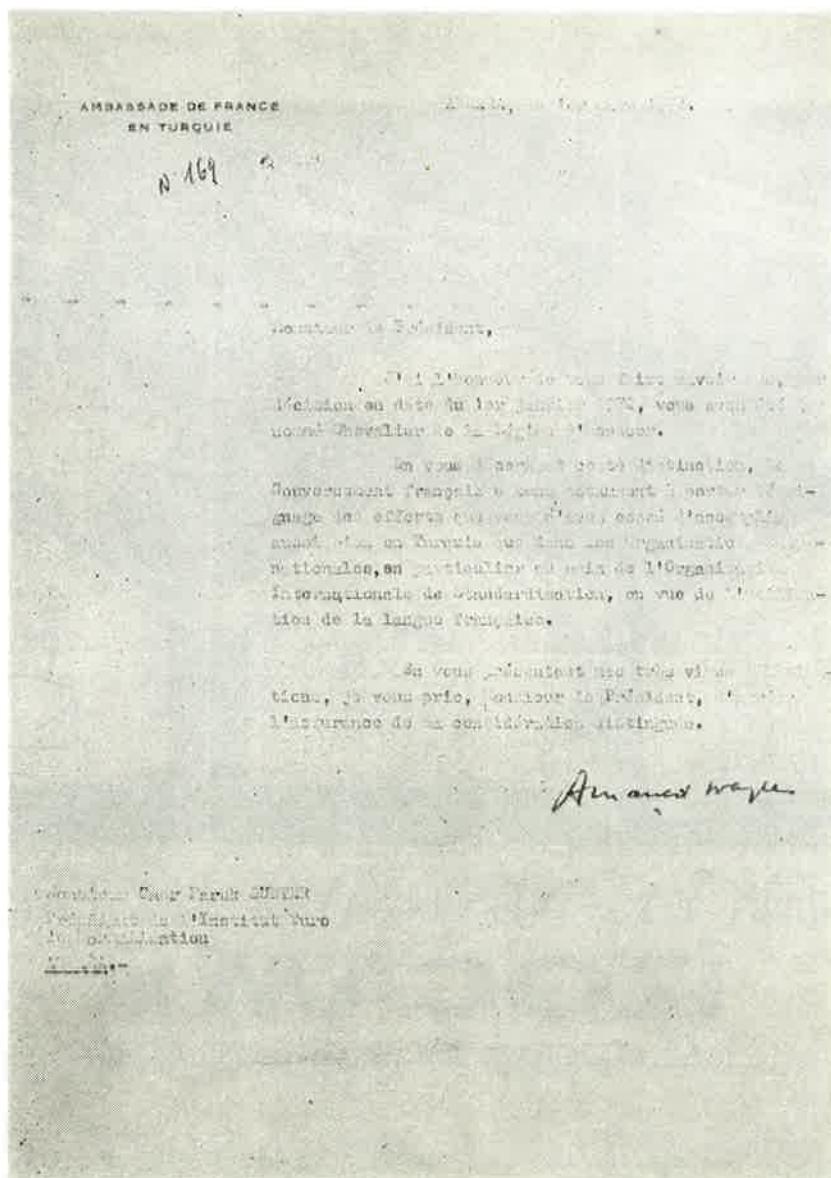
Shell Kimyevi Maddeler şubesi, Kimyevi hammadde
sorunlarınızda, size yardımcı olmaktan kıvanç duyacaktır.

Shell Kimyevi Maddeler Şubesi :
Adres: P.K. 24 - Mecidiyeköy
Telefon : 47 98 00

KM 721

Grafika — 1713 (39)

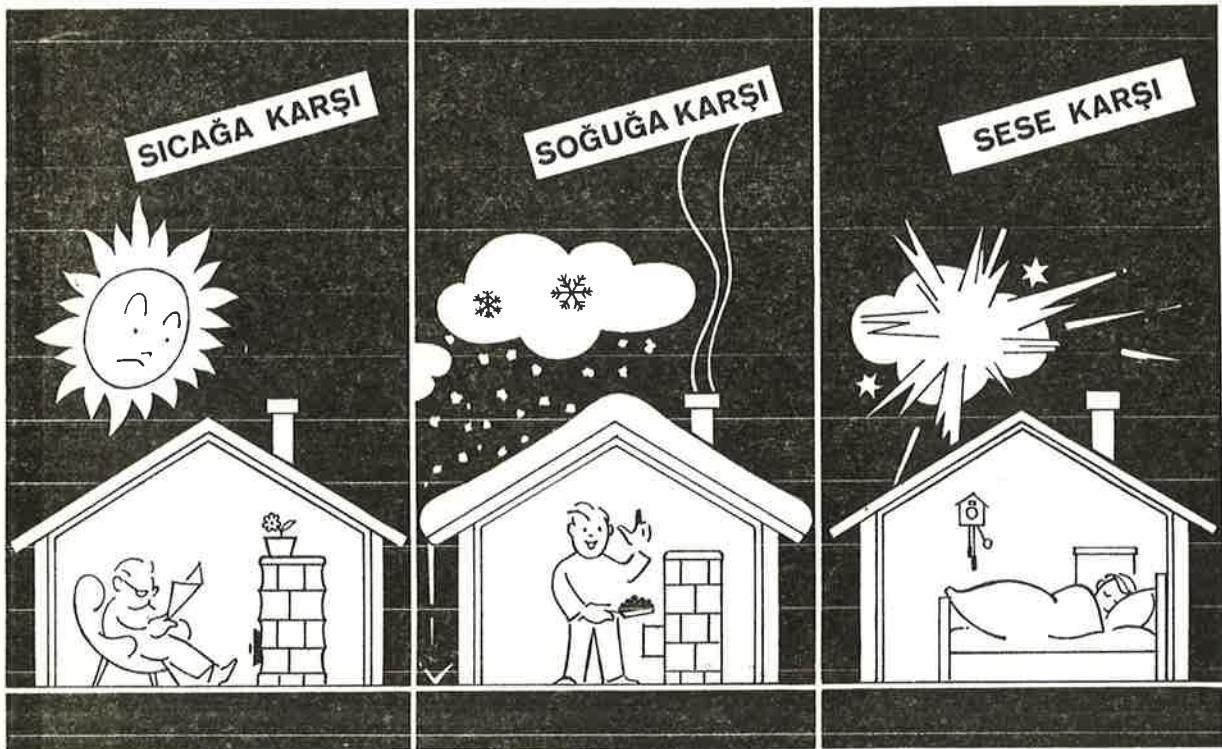
Faruk A. Sünter'e Légion d' Honneur Nişanı verildi

Fransız Hükümeti, fransızcanın, ISO Başkanlığı sırasında çeşitli uluslararası örgütlerde ve özellikle ISO çalışmalarında sürekli olarak kullanılmamasında gösterdiği çabalarından ötürü Faruk A. Sünter'e Légion d'Honneur Nişanı'nın Şövalyelik rütbesini tevcih etmiştir. Fransa Hükümeti'nin 1 Ocak 1972 tarihinde aldığı bu kararını, Fransız Büyükelçiliği 1 Mart 1972 tarih ve 169 sayılı yazısı ile Faruk A. Sünter'e bildirmiştir.

Özel bir törenle takılacak bu Nişan ile ilgili ve yukarıda klişesi verilen bu mektubun çevirisini aşağıda sunuyoruz.

«**Bay Başkan,**
Légion d'Honneur Nişanı'nın Şövalyelik tevcihine ilişkin 1 Ocak 1972 tarihli kararı size bildirmekle şeref duyarım.
Bu rütbe size verilirken, Fransız Hükümeti, Türkiye'de olduğu kadar, uluslararası örgütlerde ve özellikle Uluslararası Standardizasyon Örgütü'nde Fransız dilinin kullanılmasındaki sürekli çabalarınızı gözönünde tutmuştur. Size candan tebriklerimi sunarken, Bay Başkan, derin saygılarımın teyidinin kabulünü rica ederim.»

GÜNLÜK YAŞANTININ AYRILMAZ PARÇASI

izocam®-tel

(SAINT - GOBAIN **TEL** PROSEDESİNE GÖRE)

TEKNİK BİLGİ İÇİN TEKNİK MÜŞAVİRLİK BÜROLARIMIZ ÜCRETSİZ EMRİNİZDEDİR.

İSTANBUL
49 84 51 - 2

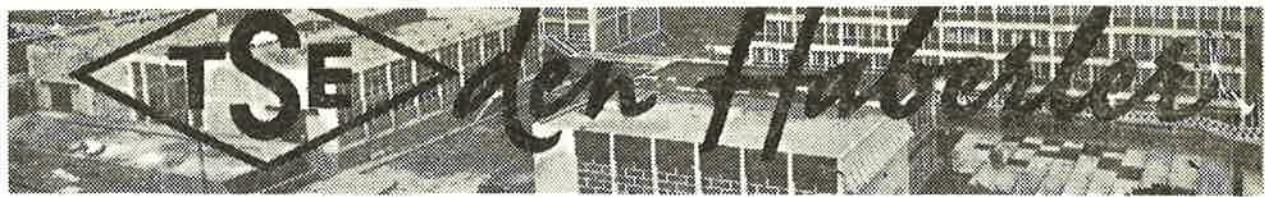
ANKARA
10 62 18

İZMİR
34 859

BURSA
12 470

ADANA
28 23

TRABZON
23 98

İMAR ve İSKAN BAKANI TSE'Yİ ZİYARET ETTİ

İmar ve İskan Bakanı Sayın Serbülent Bingöl, 1 Mart 1972 günü Enstitümüzü ziyaret etmiştir.

Beraberinde Bakanlığın Yapı Malzemesi Genel Müdürü Mehmet Aktan olduğu halde Enstitüye gelen Bakan, TSE Yönetim Kurulu tarafından karşılanmıştır.

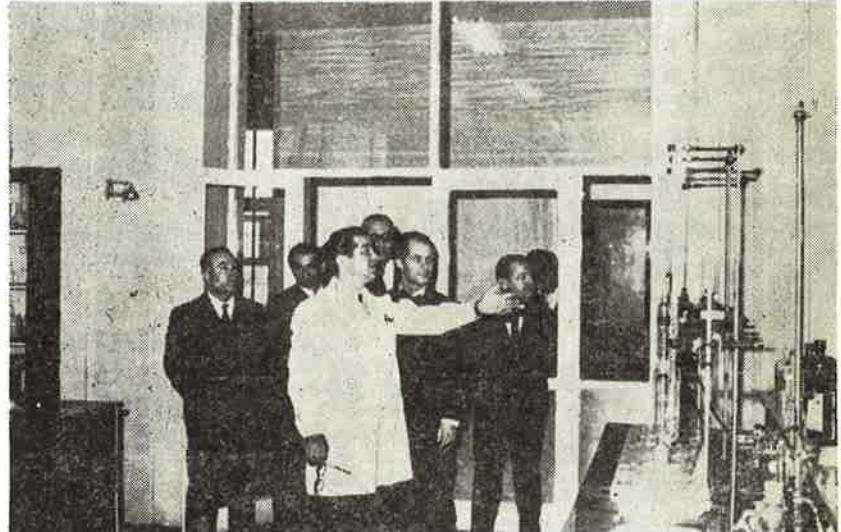
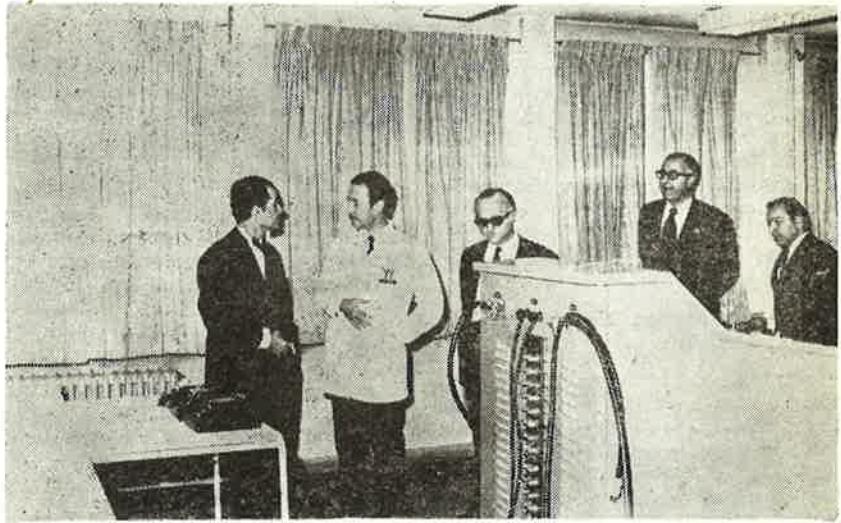
Yapılan toplantıda TSE Yönetim Kurulu Üyeleri, İmar ve İskan Bakanlığı ile Enstitü arasında ötedenberi mevcut olan işbirliğinden duyulan memnuniyeti belirtmişler, yapı malzemeleri standartlarının hazırlanmasında Bakanlığın yaptığı yardımların verdiği olumlu sonuçları bir defa daha dile getirmiştir.

Daha sonra İmar ve İskan Bakanlığı'nın üzerinde önemle durduğu yapı malzemelerinin ve konut yapımı ile ilgili standartların bu yıl ve önümüzdeki yıllarda öncelikle ele alınması konusu görüşülmüş, Bakan, yapı malzemesi standartlarının uygulanması için Bakanlık olarak her türlü çabayı gösterileceğini ifade etmiştir. Bakan bu arada, Bakanlık-TSE ilişkilerine özel bir önem verdiklerini ve iki kuruluş arasındaki koordinasyonu sağlamakla Yapı Malzemesi Genel Müdürü Mehmet Aktan'ın görevli bulunduğu da sözlerine eklemiştir. TSE'nin mali imkanları yönünden, bütün konuları programına alamaması gereği karşısındayken, Bakanlığın mali destek sağlamaktan devam edeceğii; zira yapı sektörünün en çok yatırımı gerektiren bir sektör olduğu; bu yatırımların bölgelere göre iklim ve deprem şartları gözünde bulundurularak hazırlanacak standartları sayesinde asgari maliyetlerle gerçekleştirilmesinin mümkün bulunduğu; ayrıca standartların bu sektörde yan sanayinin gelişmesini de sağlayacağı ifade edilmiştir.

Toplantıdan sonra Bakan ve beraberindekiler, TSE Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte binaları ve laboratuvarları gezmişler, özellikle inşaat demirleri, çimento, beton bloklar, PVC ve asbest borular, yalıtkan malzemeler, çatı örtüleri, elektrik kabloları, balastlar, ampuller gibi yapı malzemelerinin laboratuvarlardaki testlerini yakından incelemiştir. İmar ve İskan Bakanı, Laboratuvar gezişi sırasında kendisinin İ.T.U. nde öğretim üyesi yapmış bir kimse olarak, laboratuvarlardaki çalışmalarına aşina olduğunu belirtmiş ve TSE laboratuvarlarındaki çalışmaları takdirle karşılamıştır.

İmar ve İskan Bakanı Serbülent Bingöl, ziyaret sonunda öğle yemeğini TSE kafetervasında Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte yemiştir.

(Yandaki süitlerimizde İmar ve İskan Bakanı Bingöl'ün TSE laboratuvarlarında yantıkları incelemelerden fotoğrafları veriyoruz).

Mart Ayında 4 kez toplanan

TSE TEKNİK KURULU 29 YENİ STANDARD KABUL ETTİ

Teknik Kurul Mart ayında 4 kez toplantı ve 29 yeni Standard kabul etti.

A — Teknik Kurulun Mart ayı içindeki ilk toplantısı 1 Mart tarihinde yapıldı. Gündemde tasarıldan başka 4 değiştirmeye önerisi bulunuyordu. Önce TS 266 İçme Suları, TS 156 Büyükbaba - Küçükbaş Hayvan Ham Derileri, TS 175 Tuzlu Kuru Oğlak ve Tiftik Oğlağı Derileri, TS 117 Hava Kurusu Deriler standardları ile ilgili değişiklikler kabul edildi. Bundan sonra yapılan görüşmeler sonunda aşağıdaki standardlar kabul olundu.

1 — Su Miktarı Tayini - Karl Fischer Metodu :

Organik veya inorganik kökenli kati veya sıvı bir çok kimyasal ürünlerde kristal veya serbest halde bulunan suyun tayinine ilişkin bu standard, Karl Fischer reaktifi (piridin - metanol karışımında çözünmüş iyon ve kürekürt dioksit çözeltisi) ile bir reaksiyon esasına dayanmaktadır.

2 — Plastikler - Vinil Klorür Polimerleri ve Kopolimerlerinde Klor Miktarı Tayini :

Plastikleştirici ve katkı maddesi katı ulamış vinil klorür polimerleri ve kopolimerleri içindeki klor miktarının tayininde kullanılan bomba içinde yakma (A metodu) ve balon içinde yakma (B metodu) metodlarını açıklamaktadır. Burada elektrometrik ve volumetrik tayin sözkonusudur.

3 — Plastikler - Vinil Klorür - Vinyl Asetat Kopolimerlerinde Vinyl Asetat Miktarı Tayini :

Bu metodun prensibi nümunenin saf tetrahidrofuran içinde çözülmesi ve asetat gruplarının alkollü potasyum hidroksit çözeltisiyle hidrolizi, timol mavisi belirteci karşısında potasyum hidroksidin fazlasının sülfürük asitle geri titrasyonu ve hidroliz sırasında oluşan hidroklorik asitin gümüş nitratla titrasyonudur.

4 — Konserve Kutuları (gıda maddeleri için - genel esaslar) :

gıda maddeleri için kullanılan metalden yapılmış hermetik konserve kutularının genel esaslarını tesbit eden bu standard, hacim tayini, kısa gösteriliş, işaretleme, tarifler, boyutların belirtilmesi gibi hususları kapsamaktadır.

5 — Oluklu Mukavvalar ve Oluklu Mukavva Kutuları :

Standarda göre, oluklu mukavva, iç ve dış yüzeyleri düz kâğıtla kaplı, iç kısmında bir ondülə veya araların-

da düz kağıt bulunan iki ondüləden oluşan bir mukavvadır. Oluklu mukavva, yapılan kutuya da «oluklu mukavva kutu» denilmektedir.

Standard, ikiden çok ondülə olan oluklu mukavvaları, ondüləyi ve ondülə mukavvaları kapsamamaktadır.

6 — Havagazı ve Elektrik Sayaçları Yerleştirme Nişleri Esasları :

Havagazı ve Elektrik Sayaçları Yerleştirme Nişleri Esaslarını saptayan standard, bunları beş sınıfa ayırmakta ve esasları buna göre belirtmektedir.

7 — Küspelerde Asitte Çözünmeye Kül Miktarı Tayini :

Küspelerin yakılarak kül haline getirilmesi ve külün hidroklorik asitte reaksiyonu sonunda asitte çözünmeye kısmının tayinine dairdir. Metod, her küspeye uygulanır.

8 — Çinko Alaşımlarının Kimyasal Analizi - Volumetrik Metodla Alüminyum Tayini :

9 — Sanayide Kullanılan Paraformaldehid Deney Metodları :

Standardda, kül, demir miktarı, suda çözünmeye safsilikler tayini söz konusu edilmektedir.

10 — Sanayide Kullanılan Sıvı Haldeki Halojenli Hidrokarbonlarda Asitlik Tayini :

Standardda, halojenli hidrokarbonların oda sıcaklığında hidroliz olmadığı hallerde uygulanmaz. Buradaki prensip halojenli hidrokarbondan ayrılan sulu ekstraktın asitliğinin, bromkresol yeşili belirteci karşısında ayarlı sodyum hidroksit çözeltisi ile titre edilmesidir.

B — Teknik Kurul ikinci kez, 8.3.1972 günü toplantı ve aşağıdaki tasarılar standard olarak kabul edildi.

11 — Meyve ve Sebze Mamulleri - Titre Edilebilen Asitliğin Tayini :

ISO/R - 750 den çevrilen bu standardda, meyve ve sebzelerden yapılan mamullerde titre edilebilen asitliklerin tayini ele alınmıştır. Standardda, potansiyometrik referans metodu ile rutin kontrol için belirtecli titrasyon metodu üzerinde durulmuştur.

12 — Meyve ve Sebze Mamulleri - Suda Çözünmeye Katı Maddelerin Tayini :

ISO/R - 751 den dilimize aktarılan bu standard birinci tamamlar nitelikte olup metodun ilkesi, «suda çözünen maddelerin çözülmesi, süzülmesi,

kalmının kurutulması ve tartılmasıdır.» Standard, usareler, ezme mamuller, şuruplar, marmelatlar, receller, pelteler vb. gibi mamuller için uygulanmaktadır.

13 — Ispanak :

«Spinacia oleracea L türüne giren bir sebze» olan İspanak, standardda, özelliklerine göre iki sınıfa ayrılmaktadır. İspanaklar, tüketiciye yaprak halinde veya köklü olarak sunulacaktır.

14 — Sarmıskak :

Standard, tüketiciye taze, yarı kuru ve kuru olarak sunulan sarmıskaları kapsamaktadır. Bilindiği gibi, sarmıskak, allium sativum L türüne giren bir bitkidir. Bunun beyaz, kara ve İspanyol sarmısağı olmak üzere üç türü esas alınmıştır. Özelliklerine göre üç sınıf testbi olunmuştur.

15 — Karpuz :

Citrullus vulgaris Schrad türüne giren bir kültür bitkisi olan karpuzun başlıca çeşitleri (sugar baby, washington, yeni dünya, yuvarlak alaca ve uzun alaca) standard kapsamına alınmıştır. Özelliklere göre iki sınıfa ayrılan karpuzlar ambalajlı veya dökme olarak piyasaya sunulacaktır.

16 — Enginar :

Enginar, «Cynara scolymus L türüne giren sebzelerin çiçek tabası kısmıdır.» Sakız, Bayrampaşa türleri esas alınmış ve özelliklere göre üç sınıf testbi olunmuştur. Özellikler, ambalajlar ve piyasaya sunma biçimleri de standardda belirtilmiştir.

C — Teknik Kurul'un üçüncü toplantısı 15.3.1972 tarihinde yapılmış ve aşağıdaki standardlar kabul edilmiştir.

17 — Uç Demirleri (kulaklı traktör pullukları için) :

Bilindiği gibi, uç demiri, kulaklı traktör pulluklarında toprağı tarla yüzeyine paralel olarak kesen ve kısmen kaldırmak suretiyle pulluk kulağına iletlen parçadır. Standard, haddelenmiş çelikten yapılan kulaklı traktör pulluğu uç demirlerini kapsamakta, diğer tip uç demirler ve döküm yolu ile yapılan traktör pulluğu uç demirlerini kapsamamaktadır.

18 — Sanayide Kullanılan Ftalik Anhidrit Deney Metodları :

ISO/R - 1389 dan dilimize aktarılmıştır. Erimiş madde renginin ölçümü, kristalleşme noktası tayini, serbest asitlik tayini, ftalik anhidrit miktarı tayini, maleik asit miktarı, kül (Devamı 27. sayfada)

Mart Ayında 8 Türk Standardında Değişiklik Yapıldı

Geçtiğimiz ay içinde TSE Teknik Kurulu, kabul ettiği 29 yeni Türk Standardının yanı sıra, daha önce yayınlanmış bulunan ve son olarak değişen şartlara göre revizyonla tâbi tutulan 8 standardda teknif edilen değişiklikleri de onaylamıştır.

Mart ayındaki Teknik Kurul toplantılarında, aşağıda belirtilen değişiklik teklifleri görüşülerek kabul edilmiştir.

TS 266 «İçme Suları»

Mevcudu tüketdiği için, ikinci baskısının yapılması gereken bu Standardın ilk baskısında görülen bazı baskı hataları ile teknik hatalar düzeltilmiştir.

TS 156 «Büyükbaş - Küçükbaş Hayvan Ham Derileri Ortak Hükümleri»

Bu Standardın 2 numaralı çizgesinde: Kuzu derileri ile ilgili 4. bölümde, keçi ve tiftik keçisi derileri ile ilgili 5. bölümde, oğlak ve tiftik oğlağı derileri ile ilgili 6. bölümde bazı değişiklik ve ilâveler yapılmıştır. Yine aynı standardın 4.2.2 numaralı «Dış Piyasa» maddesi de yeniden ve bazı ilâvelerle yazılmıştır.

TS 175 «Tuzlu Kuru Oğlak ve Tiftik Oğlağı Derileri»

İlk değişiklik standardın adında yapılmış ve standard bu defa «Tuzlu Kuru ve Hava Kurusu Oğlak ve Tiftik Oğlağı Derileri» şeklinde adlandırılmıştır. Standardın 0.1 Konu, 0.2 Tarifler, 0.3 Kapsam, 1.1 Sınıflandırma, 2.1 Numune Alma, 3. Piyasaya Arz, 4. Müteferrik Hükümler ve 5. Türk Standardlarının Uygulaması Hakkındaki Tüzük Hükümlerine göre Yapılacak İşlem Bölümleme de, buna paralel olarak gerekli değişiklikler yapılmıştır.

TS 177 «Hava Kurusu Kuzu Derileri»

Bu Standardın adı da değiştirilerek, «Hava Kurusu ve Tuzlu Kuru Kuzu Derileri» şeklini almıştır. Bu nedenle, standardın diğer bölüm ve maddelerinde de gerekli değişikliklere gidilmiştir.

TS 661 «Örme İç Çamaşırı»

Geniş bir tüketici ve imalatçı kitlesini yakından ilgilendiren bu standard da, günün şartlarına ve tüketicilerimizin çıkarına uygun olarak revize edilmiştir.

YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Standardın Adı	Fiyatı (TL.)
TS 310	Yerfıstığı (Kabuklu ve İç)	3
TS 546	Standard Çözeltilerin Hazırlanması	4
TS 601	Çeliklerin Kimyasal Analiz Metodları-Toplam Karbon Tayini (Oksijen Akımında Yakıldıktan Sonra Uygulanan Gravimetrik Metod)	3
TS 602	Çeliklerin Kimyasal Analizleri-Gravimetrik Metodla Toplam Silisyum Tayini	3
TS 1055	Kamu Dağıtım Şebekelerinde Kullanılan Üç Fazlı Transformatörler	5
TS 1071	Pastırma	4
TS 1096	Plastikler-Sert Plastiklerin Basma Özelliklerinin Tayini	4
TS 1099	Taş Kömürlerinde Su Tutma Kapasitesinin Tayini	4
TS 1102	Hortumlar (Su İçin, Lastik)	6
TS 1104	Pamukta ve Telefte Yabancı Madde Miktarının Tayini (Shirley Ayırıcı Metodu)	4
TS 1105	Hafif Hidrokarbonlarda Özgül Ağırlık Tayini (Basınçlı Hidrometre Metodu)	3
TS 1116	Plastikler-Vinil Klorür Polimerleri ve Kopolimerlerinde Klor Miktarı Tayini	3
TS 1117	Plastikler-Vinil Klorür-Vinil Asetat Kopolimerlerinde Vinil Asetat Miktarı Tayini	3
TS 1121	Küpelerde Asitte Çözünmeyen Kül Miktarı Tayini	2
TS 1130	Ispanak	3
TS 1131	Sarmisak	3
TS 1132	Karpuz	3

TÜRKİYE VE DIŞ ÜLKELERDE

ÇÖP KONUSU (Mevzuat ve Uygulamalarile)

Türk Standardları Enstitüsü'nün eski Murakibî Fuad Arun tarafından yazılan «Türkiye ve Dış Ülkelerde Çöp Konusu» adlı kitap, Türkiye ve 16 yabancı ülke'de Çöp stürtürü ve çeşitli artıklara ilişkin mevzuât ve uygulamaları kapsamaktadır.

Memleketimizde Çöp konusunda ilkez yayınlanan ve bütün topluluklarımıza etkileyen Standard sorunları da degenen bu faydalı eser, beş ana bölümde 170 kadar şkil ve resimli 550 sayfadan oluşmaktadır.

İçişleri Bakanlığı tarafından Valiliklere gönderilen 20 Mart 1972 gün ve 3/7369 sayılı Gene'ge ile Belediyelere tavsiye edilmiştir.

Fiyatı; Lüks krome karton kapaklı 60 lira, Ciltli 70 liradır.

İsteme adresi :
Fuad Arun
Bayındır Sokak No. 30 Günaydın Apt. Daire 9 Yenişehir - Ankara
(Telefon : 12 98 85)
İsteyenlere ödemeli olarak gönderilir.

TS 863 «Asansörler (Elektrikli, İnsan Taşıma İçin)»

Standardın uygulanmasında 6 numaralı föyün ilgililere açık olarak anlaşılması nedeniyle yapılan müzacaatlar değerlendirilmiş ve yukarıda belirtilen foy yeniden düzenlenerek Teknik Kurul tarafından onaylanmıştır.

TS 263 «Pamuktan Yapılmış Tek Kat Penye Çözgü İpliği»

Bu Standardda da, uzunca bir süre uygulamanın Türk Standardları Enstitüsü'ne intikal eden sonuçları göz önünde bulundurularak gerekli düzeltmeler ve ilâveler yapılmıştır.

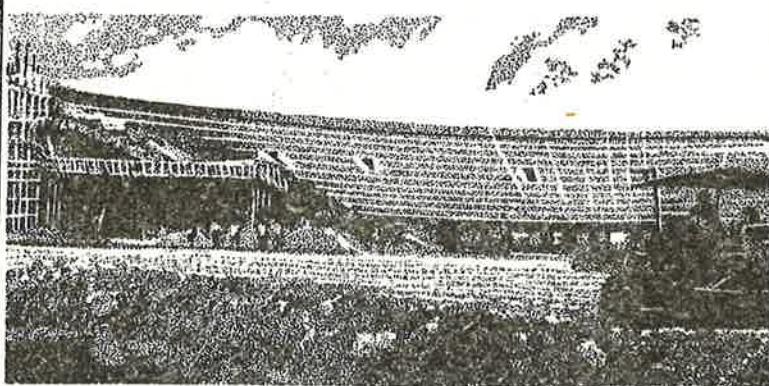
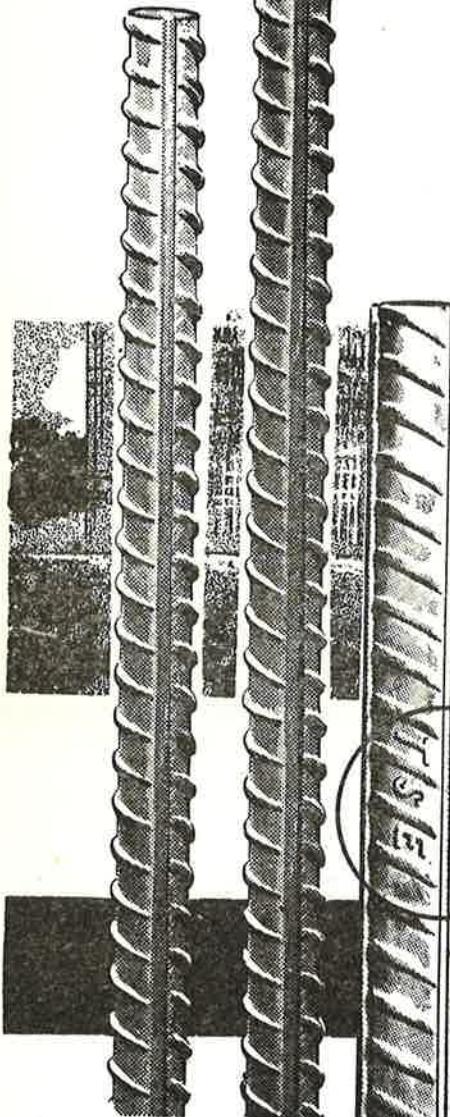
TS 310 «Yerfıstığı (Kabuklu ve iç)»

Bu standard da uygu'amada karşılaşılan güçlükleri gidermek amacıyla ile evizyona tabi tutulmuş ve yeni şekli TSE Teknik Kurulunda onaylanmıştır.

Yukarıda belirtilen değişiklikler, ilgili standardların yeni baskılarda göz önünde tutulacaktır. Standard konuları ile ilgili bulunanların, yeni baskılıları TSE'den temin etmelerinin mümkün olduğunu önemle hatırlatırız.

METAŞ
Nervürlü
IIIa Çeliği
Betonarme İnşaatta
% 40 TASARRUF
Sağlıyor *

Balkanların en büyük ve modern stadıymu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü IIIa çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAŞ İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.Ş
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P. K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ Evlerde ve Benzeri Yerlerde Kullanılan 10 Amperden Büyüklük Anma Akımı Anahtar ve Komütatörler, standard tasarısı mütalaaya gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ Katı Yalıtkanların Elektrik Yalıtkanlığı Direncinin Tayini İçin Deney Metodları, Akaryakıt Yakıcılarında Kullanılan Ateşleme Transformatörleri, standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmıştır.

İNŞAAT :

- ★ TS 102 «Basıncı Sıvı İleten Asbestli Çimento Bozu ve Boru Özel Parçaları», TS 821 «Basıncı Sıvı Su ve Yağmur Suyu İçin Beton Borular» standardları revizyonu Grupta olgunlaştırılmış olup, ikinci defa mütalaaya gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ TS 19 «Portland Çimentoları» standardı revizyonu Teknik Kurul'a sunulmuştur.

KİMYA :

«Boraks» standard tasarısı tamamlanmış olup, Grupta incelenmektedir.

İKBORATUVAR :

ISO/R 980 Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Hidroksit - Karbondioksit Tayini, ISO/R 985 Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Hidroksit Silis Tayini, ISO/R 1178 Mağnezium ve Alüminyumun Kimyasal Analizi - Zirkonyum Tayini, ISO/R 1232 Alüminyum Elde Edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit - Silis Tayini, ISO/R 979 Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Hidroksit - Alkalik Tayini, ISO/R 1385 Sanayide Kullanılan Ftalat Esterleri Deney Metodları, ISO/R 1392 Kristalleme Noktasının Tayini Genel Metod, standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuştur.

MAKİNA :

- ★ «Spiral Kaynaklı Çelik Borular» ve «Konteynerler» standard tasarılarını hazırlayacak Teknik Komiteler kurulmuş olup, çalışmalara başlanabilmesi için Yönetim Kurulumuzun onayına sunulmuştur.
- ★ «Kapı Takımları (Ahşap Kapılar İçin)» standard tasarısı 1. mütalaadan dönümüş olup, olgunlaştırılma çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Civatalar (Tırtılı Başlı, Metrik Vidali)», «Civatalar (Halka Başlı, Metrik Vidali)», «Civatalar (Parçalara Kaynak Edilen, Metrik Vidali)», «Civatalar (Delik Tapalama İçin İnce Metrik Vidali)», «Civatalar (Düleşmeyen Röndelalı, Metrik Vidali)», «Civatalar (Kelebek Başlı, Metrik Vidali)», «Civatalar (Temeller İçin, Metrik Vidali)», «Civatalar (Taş (Beton) İçin, Metrik Vidali)», «Civatalar (Yaprak Yaylar İçin)», «Civatalar (Delik Başlı, Metrik Vidali)» ve «Segmanlar (Taşıt Motorları Pistonları İçin)» standard tasarılarının Alt Komite çalışmaları bitirilmiş ve Teknik Kurulumuza sevk edilmişlerdir.

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

«Odun Talaşı» ve TS 56 «Ağaç Direkleri» revizyonları Teknik Kurul'a sunulmuştur.

PETRO - KİMYA :

- ★ ISO/R 293 Termoplastik Maddelerde Baskı Yoluyla Kalıplama Deney Parçası, ISO/R 294 Termoplastik Maddelerde Enjeksiyon Yoluyla Kalıplama Deney Parçası standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuştur.
- ★ ISO/R 974 Plastikler - Sertlik Sıcaklığının Vurma İle Tayini standart tasarısı Alt Komitede görüşülmektedir.
- ★ ISO/R 1326 Plastikler - Film Halindeki Plastiklerin Alevlenebilirliği Yanma Hızının Tayini, ISO/R 1043 Plastikler - Plastikler İçin Kullanılan Kisaltmalar, ISO/R 1148 Plastikler - Suda Dağılmış Polimer ve Kopolimerlerde PH Tayini, ISO/R 868 Plastikler - Dinometre İle Plastiklerin Çentik Sertliğinin Tayini (Shore Serthi) standart tasarılarının Alt Komiteleri yapılacaktır.

PETROL :

- ★ «Ham Petrolün Su ve Dip Tortusu Tayini» standart tasarısı Teknik Kurul gündemine sunulmuştur.
- ★ «Kapalı Tag Cihazı İle Alevlenme Noktası Tayini Metodu», «Aromatik Hidrokarbonlardan Nünnune Alma Metodları», standart tasarılarına gelen mütalaalar Grupta görüşülmektedir.
- ★ «Petrol Ürünlerinin Destilasyon Deneyi Metodu», «Petrol Ürünlerinin Akma Noktası Tayini Metodu» standart tasarıları Grup'ta görüşülmektedir.

TEKSTİL :

- ★ Sicim, Yün Liflerinin Demet Halinde Kopma Dayanımının Tayini, Pamuklarda Mikroner Değerinin Tayini, İpliklerde Dolgunluk Muayenesi, Yapıda Tops Randımanı (Core Denemesi) standart tasarılarının Alt Komiteleri yapılmıştır.
- ★ Pamuktan Yapılmış Tek Kat Penye Çözgü İpliği, Topslarda Gramaj Tayini, Yün ve Benzeri Lifli Maddelerin Lif Uzunluklarının Tayini, standart tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuştur.

ZİRAAT :

- ★ «Yoğurt» standart tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Süt Tozu» standart tasarısının Hazırlık Grubunda incelenmesi tamamlanmış olup mütalaaya gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ «Tereyağ» standart tasarısı ilgili kuruluşlardan gelen mütalaalara göre olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Sterilize Süt» standart tasarısı Alt Komiteden geçmiş olup, Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmaktadır.

MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI :

KİMYA :

— Yazı Makinası Şeridi

MAKİNA :

— Valfler (Basıncı Gaz Tüpleri İçin)

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

— Karakavak Kerestesi
TS 64, 65 «Odun Levhaları»
Ağaç Kesme ve Güvenlik Kuralları
Ağaç Sırık ve Çubuklar

«İhracat Pazarlaması» Semineri İstanbul'da Yapıldı

PRODÜKTİVİTE DERNEĞİ'NİN DÜZENLEDİĞİ SEMİNERDE İHRACATTA STANDARDİZASYON KONUSU DA TARTISILDI

Prodüktivite Derneği tarafından İstanbul Divan Oteli salonlarında, 13-17 Mart 1972 tarihlerinde «İhracat Pazarlaması» konulu bir Seminer düzenlenmiştir.

İhracata dönük sına kurumuşlarımız temsilcileri ile ihracatçılarımızın katıldıkları Seminerde ihracat ile ilgili bütün sorunlar, ilgili kuruluşlardan gelen uzmanların verdikleri tebliğlerde ele alınmış ve her tebliğ sonunda tartışma açılmıştır.

Bu arada, seminerin 16 Mart günlüğü programında yer alan «İhracatta Standardizasyon» ve «İhracatta Nakliye» konuları da, Türk Standardları Enstitüsü Genel Sekreteri Veli İsfendiyar tarafından işlenmiştir.

Dört saat bulan bu oturumda seminere katılanlar, Standardizasyon ve nakliye sorunlarına ilişkin çeşitli sorular sormuşlar ve bunlar TSE Genel Sekreteri tarafından cevaplandırılmıştır.

Aşağıda, Genel Sekreter İsfendi, yarın bu seminerde verdiği tebliğden bir bölüm sunuyoruz.

Sayın Dinleyiciler,

Müsaadenizle şimdî konumuzun esasına geçelim.

İhracatta standard'dan ne anlıyoruz.

Genellikle standard bir alım satım kontratına benzetebiliriz. İhaleye çıkarılan bir malın bir şartnamesi gibi, o malın karakteristiklerini birer birer ortaya koyan; varsa ambalajının nasıl olacağını belirten; kısaca o malın ambalajlı bir numunesini ve piyasa değerini etkileyecək özelliklerini yazı ile dile getiren bir dokümandır diyebiliriz. Standard'da ana kavram birörneklikdir. Bu da yukarıda belirttiğimiz şartların bütün partideki mallarda aynı olacağını anlatır. İhraç mallarımızın varyete, büyülüklük, renk,

koku, yabancı madde oranı, rutubet miktarı, ambalajının şekli, yapıldığı maddesinin evsafi, net ve britağlığı, üzerinde bulunacak yazı ve işaretlerin yeri ve anlamı gibi hususların belirtilmiş olması, standart bir malın numunesini görmeden çok uzaklardan telgraf veya telefonla yalnız standart adını veya numarasını bildirmekle alış verişini mümkün kılar.

Bugün Dünyada artık numunesini görerek ve partinin birörnek çıkacağından tereddüt ederek alışveriş, ancak çok ilkel memleketlerin malları için söz konusu olmakta; çağdaş ileri memleketler tarımsal ve endüstriyel ürünlerinin henßen hepsinde standart kurallarını kullanmaya ve hattâ milletlerarası bir düzeye genelleştirerek uygulamaya çalışmaktadır. Gerçekten, bugün milletlerarası ticarette ihracatçı memleketlerin mallarını millî standardlara bağladıkları görülmektedir. Diğer taraftan, milletlerarası örgütler bu millî standardları bir araya getirerek herkesi tatmin edecek bir milletlerarası standart yapmaya ve ihracatçı olsun ithalatçı olsun bütün üyelerini bu standartı mecburi olarak uygulamaya zorlamaktadırlar.

Cenevre'de çalışan Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) bu alanda dünya çapında milletlerarası standardizasyonu düzenleyen serbest kuruluşlar olduğu gibi, Birleşmiş Milletlerin Avrupa Ekonomik Komisyonu da hükümetlerarası, fakat Avrupa hukümetleri içinde geçerli milletlerarası standardlar yapmaktadır. Paris'teki OECD, Brüksel'deki AET, Roma'da FAO, Viyana'daki Kodeks Alimantariyus, İştirâk hâlinde bu alanda çalışan büyük ölçüdeki örgütlerin başlıcalarıdır. Memleketimiz bütün bu örgütlerle temas halindedir. Çalışmalara genellikle Türk Standardları Enstitüsü memleketimizi temsilen katıl-

maktadır. ISO ve IECnin de doğrudan doğruya üyesi bulunan TSE, böylelikle memleketimizde standartları hazırlayan bir örgüt olmakla kalmamakta; aynı zamanda bu milletlerarası çalışmalarında da bulunarak millî standardlarımızın milletlerarası standardlarla ayarlı olması için daha başlangıçlarından itibaren bu konuda söz sahibi olmaktadır. Sözkonusu milletlerarası örgütlerin yaptıkları standardların ithalatçı memleketler tarafından da mecburi olarak yürürlüğe konulduğunu biraz önce söylemiştim. Bu noktanın önemini üzerinde durmak gereklidir. Bu demektir ki, belirli milletlerarası bir standarda uygun olmayan bir malın üye ithalatçı memleketlere sokulması mümkün olamayacaktır. O halde biz veya diğer ihracatçı memleketler mallarımızı o standarda göre hazırlamamış olursak bunları o memleketlere sokamayacağız. O halde bu piyasaları tamamen kaybetme zorunda kalacağız. İşte bu nokta bu derece önemli ve hayatıdır.

Standardın önemini, milletlerarası ticaretteki rolünü incelemiş bulunuyoruz. Standardın alış verişlerde ortaya koyduğu faydalari çeşitli vesilelerle belirtmeye çalıştık. Ancak burada bir an durrak bu faydalari topluca gözden geçirmeyi daha ileri konuşmalarımıza mesnet olacağı için yerinde görmekteyim. Standard bir malın birörnek olacağını belirtmiştir. Öbür özellikleri de eş olan bir partinin satılmasındaki kolaylığı düşününüz. Tüketicije satacak kimseler standartı olmayan bir mal üzerinde beneklisini, vurgunu, çürüğünü ayıklamak, boyalarla ayırmak ve ona göre bir partiden üç dört çeşit ayrı fiyatlarla malı satışa arzettmek gibi uzun ve yorucu bir çalışma yapmak zorunda olmalarına karşılık, standart olarak aldıkları bir parti malı satarken de tek bir çeşit olarak hiçbir işlemeye tâbi tutmaksızın maliyetine gerekli kârı ekliyerek tek bir fi-

yat üzerinden satabilirler. Bu ko-
laylığın yanında standard olmayan
bir mali uzak bir pazardaki alıcıya
satabilmek ve fiyatında uyusabil-
mek için numune göndermek, ya-
bancı madde, ambalaj vesair unsurlar
hakkında bilgi vermek ve bü-
tün bu haberleşmenin uzun süren
sonucunu beklemek gerekikten
standard bir malın numarası ve ge-
rekirse sınıf ve tipini telgrafla bil-
dirmek hattâ telefonla söylemek
bugünkü dünyamızda en uzak iki
yer arasında bile bir ticari akdin
anında yapılmasını sağlıyabilir. Çün-
kü standard tipini ve vasfini söy-
lemek o malın sayfalar süren öze-
likleri ve ambalajı için bütün ku-
ralları iki kelime ile bildirmek an-
lamına gelir.

Standardın ambalajları da bir-
örnek ve belirli boyutlarda olacağı
için bunların istif edilmeleri kar-
makarışık ambalajlara nazaran çok
kolaydır. Depolarda, taşıtlarda, sa-
tış yerlerinde, bu özelliklerinden do-

layı az yer tutarlar ve çok malın
bu az yere konmasını mümkün kı-
larlar. Böylelikle depolama ve taşit
masrafları standard mallarda daha
az olur.

İhraç mallarımızın büyük bir
kısımları tarımsaldır. Bunların belirli
bir standarda göre hazırlanmaları
memleketin dış ticaretini verimli
bir hale sokmak için şarttır. Bir
az önce söylediğimiz gibi standardı
olmayan bir mali müstehlike satan
perakendeci ve hattâ perakendeciye
satan toptancı belirli fiyatta göre o
mali yeniden işleyip sınıflara ayırmak
zorunda kalır. İthal piyasalarında
bu çalışmayı meydana koymak
için sarfolunacak işçilik ihraçtan
önce mallar hazırlanırken
yapılacak olan işçiliğe kıyasla pa-
halıdır. Sonra, menşede bozuk sı-
kan mallar ayıklanan yabancı mad-
deler atılacağı için ihraç pazarından
itibaren ödenecek çok pahalı nav-
lunlardan tasarruf edilmesini de
mümkün kilar. İşte onun için stan-

dard olmayan bir mali alırken alı-
cılardan bütün bu muhtemel masraf-
ları ileride zarar etmemek için faz-
laşıyla gözönünde tutarak fiyatları
aşağı tutarlar. Buna karşılık stand-
ard bir mala gönüllü rızası ile piya-
sanın tam değerini vermekte te-
reddüt etmezler. Demek oluyor ki,
standard bir mal memlekette çü-
rüğünü çarşını, yabancı maddesi-
ni bırakacağı için daha az navlun
ödenmesini ve gittiği yerde yeni iş-
lemelere yer vermeyeceği için bu
gibi masrafları da tasarruf ettire-
rek yabancı alıcıların daha yüksek
bir döviz ödemelerini sağlar. Stan-
darda geçtikten sonra, daha bundan
35 yıl önce fındıklarımızın rakip-
lerinden bir kaç puan noksandan
bir kaç puan fazlasına satışlarını
yaptığımız ticaretin bu noktadaki
görüşümüze de örnek olacağı ko-
layca anlaşılır. Yaş meyve ve sebzeler
gibi malların hazırlanması gözö-
nünde tutulursa bu durum daha da
güzel belirir.

KILIÇOGLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğları Fabrikaları
HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

**Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı
Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünlüz.**

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Celik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
hafta olan**

TÜRKKABLO A.O. nin en güvenilir tanıtıcıları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Celik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad. 69/1,
Taksim - İSTANBUL
Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL
Telefon: 45 52 38 - 45 52 39
Teleks: 266 - İSTANBUL
Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİR
Telefon: 14 76

- I -

PALAMUT VE PALAMUT TIRNAKLARI STANDARDI

Ömer SİREL

Orman Yük Müh.

Palamut ve Palamut tırnakları, derilerin tabaklanmasında çok önemli bir sepi maddesi olan palamut hülâsasının (Valex) elde edilmesinde kullanılmaktadır. Palamut, Palamut meşesi meyvesinin kadeh ve tırnak kısmıdır. Kaueh aslında tırnakla beraber teşekkül etmekte olup, istihsal sırasında tırnaklar kadehten ayrılmıştır. Kaba ve tırnak olarak piyasaya arzedilmektedir. Önemli bir ihraç ürünüdür. Dış piyasalarda diğer sepi maddeleri ile rekabet edilebilmesi ve dış alıcılarla anlaşmazlığa düşülmemesi için standardının yapılması zorunlu görülmüş ve Türk Standardları Enstitüsü'nce ele alınarak Palamut ve Palamut tırnakları standardı da bir Türk standardı olarak hazırlanmış ve Teknik Kurulun 28/Nisan/1971 tarihinde yaptığı oturumda onaylanarak kesinleşmiştir.

Standardın tetcikinden de anlaşılacağı üzere tarifler bölümünde; tırnaklı palamut, kaba palamut, palamut tırnaklarının ve üretim tekniği icabi içine karışan ıskarta palamutlarla diğer yabancı maddelerin açık olarak tarifleri yapılmıştır.

Sınıflandırma ve özelikler bölümünde; palamut ve palamut tırnakları renklerine göre, Bej (Ağustos malı), Gri (Eylül malı), Kahverengi (Rüfuz) olmak üzere üç sınıfa, tırnaklı olup olmadıklarına göre tırnaklı palamutlar, kaba palamutlar olmak üzere iki sınıfa, karışım oranlarına göre ise, tırnaklı palamutlar 7 kalite sınıfına, kaba palamutlar 4 kalite sınıfına ve palamut tırnakları iki kalite sınıfına ayrıldığı belirtilmiştir ve Öze-

likler bölümünde kalite sınıflarının renk itibarıyle karışım oranları ile bulunması icabeden yabancı maddelerin azami oranları verilmiş ve her kalite sınıfının ihtiyac edeceğine tanen ve rutubet miktarı ayrıca gösterilmiştir. Palamut ve palamut tırnaklarının kalitesinin tayınlık en önemli unsurlarından biridir. Tanen miktarı ise renk ile ilgili olup kalite sınıfları özeliklerinde bu hususlar üzerinde öneleme durulmuştur.

Numune alma, muayene ve deneyler bölümünde, numunenin alınış tarzı ve miktarı, alınan numunelerin gözle muayenesi yabancı madde ve tanen miktarının tayınlığı ile ilgili deneylerin ne şekilde yapılacağı açıklanmıştır.

Piyasaya arz bölümünde, ambalaj çeşidi, üzerine konulması ge-

rekli işaretler, yazılacak bilgiler gösterilmiştir.

Palamut ve palamut tırnaklarının satışı sırasında, istediği verilecek standarda uygunluk belli yannamesinin muhteviyatı, malin stok edileceği depoların vasfi çeşitli hükümler bölümünde açıklanmış ve Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümleri gereğince yapılacak işlem belirtilmiştir.

Özetle bu standard, üretimden ihraca kadar üretim bölgelerinin koşullarına göre imkân nisbetinde iyi kaliteli bir ürünün elde edilmesini ve bu ürünün dış pazarlarda daha yüksek bir değer kazanmasını sağlamaya yolculukta bize yardımcı olacak ve işe tutacak nitelikte hazırlanmıştır.

İş Adamları

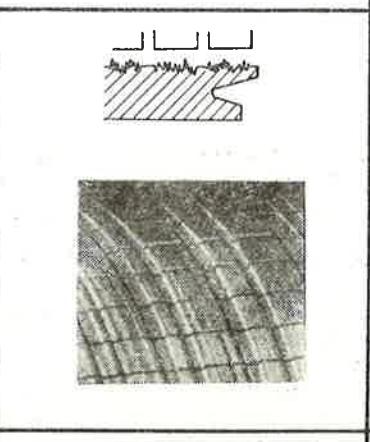
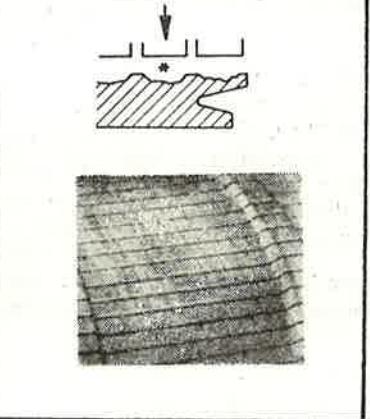
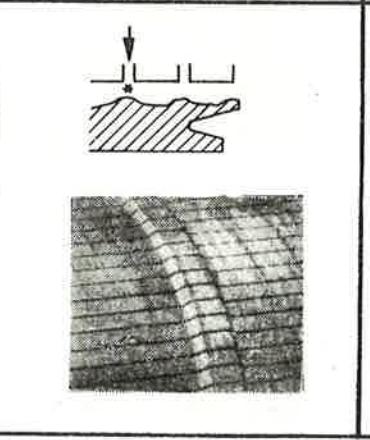
TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'DİR.

Abone için müracaat :
Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Standard — 43

88	 <p>The diagram shows a horizontal line with three rectangular cutouts, above which a hatched rectangular area represents a single rock layer. Below it is a micrograph showing a single, relatively smooth fracture line through the rock.</p>	<p>Çizgi halinde aşınma</p>
89	 <p>The diagram shows a horizontal line with three rectangular cutouts, above which a hatched rectangular area represents a single rock layer. Below it is a micrograph showing a fracture line that follows the boundary between two distinct rock layers.</p>	<p>Şerit halinde aşınma</p>
90	 <p>The diagram shows a horizontal line with three rectangular cutouts, above which a hatched rectangular area represents a single rock layer. A vertical arrow points downwards from the top towards the fracture. Below it is a micrograph showing a fracture line that has partially removed material from one side of the rock layer.</p>	<p>Bir taraflı tabaka halinde aşınma</p>
91	 <p>The diagram shows a horizontal line with three rectangular cutouts, above which a hatched rectangular area represents a single rock layer. A vertical arrow points downwards from the top towards the fracture. Below it is a micrograph showing a fracture line that has removed material from both sides of the rock layer, creating a stepped or jagged appearance.</p>	<p>İki taraflı tabaka halinde aşınma</p>

Kolektörlü veya Bilezikli Elektrik Makinaları Fırçalarının ve Bunlarla İlgili Parçaların Ad, Biçim ve Boyutları Standardı

Ayhan ERKAN
Elek. Yük Müh.

Elektrik enerjisi, kolayca her üzere ilgili Üniversitelere, Bakanlıklara, resmi ve özel kuruluşlara nakledilebilme imkanı, kokusuzluğu ve dumansızlığı, çok hassas ayar yeteneği gibi büyük avantajlar dolayısıyle, bugün en geniş uygulama sahası bulan muharrık kuvvet türüdür. Elektrik enerjisinin tüm enerji içindeki nisbeti de bu bakımından devamlı artış göstermektedir.

Elektrik enerjisinden, muharrık kuvvet olarak faydalananmayı sağlayan elektrik motorları ise, çeşitli güç gerilim ve tipte olarak çok yaygın şekilde imal edilmekte ve kullanılmaktadır.

Konunun ehemmiyetini gözünde tutan Enstitümüzce, daha önce Elektrik Motorlarının güç ve tespit boyutları Standardları hazırlanarak neşredilmiştir. Bir defa ayrı seriden olarak, elektrik motorlarının en fazla aşınan ve dolayısıyla en sık değiştirilen parçası olan fırçalara ilişkin «Kolektörlü veya Bilezikli Elektrik Makinaları Fırçalarının ve Bunlarla İlgili Parçaların Ad, Biçim ve Boyutları» Standardı hazırlanmış bulunmaktadır.

Özellikle, IEC 136 - 1, IEC 136 - 2, IEC 136 - 1 Supp, IEC 136 - 2 Supp, ASA C64.1, BS 96, BS 4362, NF C51 - 902, NF C51-903, JIS C 2802, DIN 43000, DIN 43003, DIN 43008, DIN 43054 standardlarından ve çeşitli kitap ve literatürden faydalananmak suretiyle Raportörünce hazırlanan ilk taslaç teşkil olunan Teknik Komitesince görüşülüp TSE Elektrik Hazırlık Grubuna sunulduktan sonra mütlâası alınmak

Üniversitelere, Bakanlıklara, resmi ve özel kuruluşlara gönderilmiştir. Derlenen tenkit ve mütlâalarla olgunlaşan Standard Tasarısı 31 Mart 1971 de Teknik Kurulca yeni bir Türk Standardı olarak kabul edilmiştir.

«Konu, Tarif, Kapcam» Bölümünde,

Standardın, Kolektörlü veya bilezikli elektrik makinalarında kullanılan fırçaların ve bunlarla ilgili parçaların tarif, ad, biçim ve boyutları ile fırçaların sınıflandırılmasına dair olduğu belirtilmiştir.

Aynı bölümde, fırçalara ilişkin temas yüzeyi, tepe yüzeyi, basınç yüzeyi, alın yüzeyleri, yan yüzeyler, kenar, köşe, ara eksen, fırça genişliği fırça uzunluğu, fırça yüksekliği, temas açısı, tepe açısı, sev, fırça bağlantısı, bağlantı pabucu, ikili fırça, fırça taşıyıcı tarifleri de açıklanmıştır.

«Sınıflandırma ve Özellikler» bölümünde fırçaların :

- Amorf Karbondan,
- Karbon - Grafitten,
- Tabii Grafitten
- Elektrografitten
- Metal - Grafitten
- Metal Emdirilmiş Karbon veya Grafitten
- Sentetik Reçine Katkılı Karbon veya Grafitten

fırçalar olmak üzere sınıfa ayrıldıkları açıklanmıştır.

Özellikler kısmında ise :

- Fırçaların Boyutları ve Toleransları,
- Fırça şevlerinin açı ve boyutları,
- Temas ve tepe açılarının değerleri,
- Başınç yüzeyinin boyutları,
- Fırça bağlantısının fırçaya tesbit durumu, uzunluğu, çapı, kesiti, ağırlığı ve taşıyacağı akım,
- Bağlantı pabucu biçimleri ve boyutları

belirtilmiş ve bunlarla ilgili şekil ve çizelgeler verilmiştir.

«Fırçaların ve bunlarla ilgili parçalarının Ad ve Biçimleri» bölümünden,

- Kömür fırçaları
- Fırça tepeleri
- Fırça bağlantıları
- Bağlantı Pabuçları ve Fişler
- Kolektör ve Bilezikler
- Kolektör Yüzeylerinin Durumu
- Çeşitli Deyim ve Kavramlar ile ilgili Ad ve Biçimler şeklinde açıklanmak suretiyle belirtilmiştir.

garantisi ile

**qüvenebile.
ceqiniz**

kablo

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKÇUMUSA CAD.

BANKALAR SARAYI

KARAKÖY

TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...**

"MAHLEP., STANDARDI

Ariçtan TÖNÜK

Ziraat Yük. Mühendisi

TSE Ziraat Hazırlık Grubu Raportörü

TSE Teknik Kurulunun 29. Eylül 1971 tarihindeki toplantısında kabul ettiği Mahlep (Mahalep) standardı TS 1049 No. ile Türk standardları arasındaki yerini almıştır. Milletlerarası sınıflandırma No. si UDK 634.2 dir.

Mahlep, Gülgiller familyasının Prunus mahalep L. türüne girer; toplu taç şeklinde güzel görünüşü olan beyaz ufak çiçekli bir ağaçtır; meyveleri çok hoş kokulu olup meyvelerinin sert çekirdekleri kırmak suretiyle içleri çıkarılmaktadır. Genellikle kültüre alınmış topraklar ile tarla kenarlarında sırın ve gölge ağaçları şeklinde veya ormanlarında karışık olarak orman ağaçları ile birlikte bulunmaktadır. Fazla bir bakım istemeden, hemen her toprakta kendiliğinden yetişen Mahlep ağaçları kuruğa da dayanıklıdır. Bununla beraber sulanabilen arazide daha iyi gelişir ve daha bol mahsul verir. 15-20 yıllık orta yaşı bir ağaçtan yılda ortalama olarak 40-50 Kg. kabuklu meyva alınmaktadır. Meyvalar tam olgunlaşmadan sıyrıma suretiyle toplanmakta ve günde kurutularak içleri çıkarılmaktadır.

İç mahlep, pastă ve bisküvi çayı ile acı badem kurabiye yapmada, iç mahlepten çıkarılan yağ ise güneş kremları yapımında kullanılmaktadır. İç mahlep suda kaynatılarak alınan suları, banyo sularına katıldığında insan cildine canlılık ve dirilik kazandırmaktadır. Yine iç mahlep, şeker hastalığına yakalanmış kimselerce günde 4-5 adet ağızda ezilerek yendiğinde aşırı su içme isteğini durdurmaktadır. Bu arada mahlepten, Tokat İlümüzde, Türkiye'de ve dünyada ilk defa bir ziraatçı tarafından Vermut yapıldığını da burada belirtmek isterim.

Ülkemizde Mahlep ağıacı en fazla Tokat'ta bulunmaktadır; mahlepin bu ilimiz için büyük ekonomik değeri vardır. Tokat İl sınırları içinde 300 binden fazla mahlep ağaçları olduğu tahmin edilmektedir. Bu ağaçların büyük kısmı orman işlerinde olduğundan toplama güçlüklerinden yılda 750-1000 ton kabuklu mahlep alınmakta ve bunlar kırımlı imalathanelerinde kırılarak 200-250 ton civarında iç mahlep elde olunmaktadır. Bununla beraber ilkbaharda havaların devamlı yağışlı ve rutubetli geçtiği yıllarda mahlep, ağ kurdurdan (Hypomeuta) zarar görür ve mahsülü çok az olur.

Başta Arap ülkeleri olmak üzere Orta ve Uzak Doğu ile Avrupa memleketlerine ihracat edilen mahlepin Türk Standardı altı ana bölümünden meydana gelmektedir.

— Standardın başında, bu standardın, mahleplerin tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma ve muayenelerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dair olduğu belirtilmektedir.

Tarif maddesinde, mahlepin Prunus mahalep L. türüne giren ağaçların meyvelerinin sert çekirdekleri kırmak suretiyle çıkarılan içleri olduğu ifade edilmekte, sonra, yabancı madde, bozuk ve kırık mahlep tarifleri yaparak, standardın kapsam maddesinde, standardın kapsadığı alan belirlenmektedir.

— Sınıflandırma ve Özellikler bölümünde önce mahlepin bir sınıf olduğu belirtilmekte, sonra mahlepte bulunması gereken özellikler izah edilmektedir.

— Numune alma ve muayeneler bölümünde, mahlep partisinin tarifi yapıldıktan sonra muayene için ge-

rekli numunenin parti içinden ne şekilde ve ne miktarda alınacağı açıklanmaktadır, muayeneler madde içinde de mahleplerin ve ambalajların, gözle ve elle incelenmek, koklamak, tadılmak, delik açıklığı 2 mm olan eleklerden elenerek temizlenmek ve tatılmak suretiyle muayene edileceği belirtildikten sonra rutubet tayınine de yer verilmektedir.

— Piyasaya arz bölümünde önce mahleplerin brüt 100 kg'ı geçmeyen ve içindeki malın özeliklerini bozmayacak nitelikteki uygun malzemeden yapılmış yeni, temiz, kokusuz ve kuru ambalajlar içinde piyasaya arzedilebileceği belirtilmekte ve mahlep ambalajları üzerinde bulunması gereklili olan işaretlerle bilgiler açıklanmaktadır.

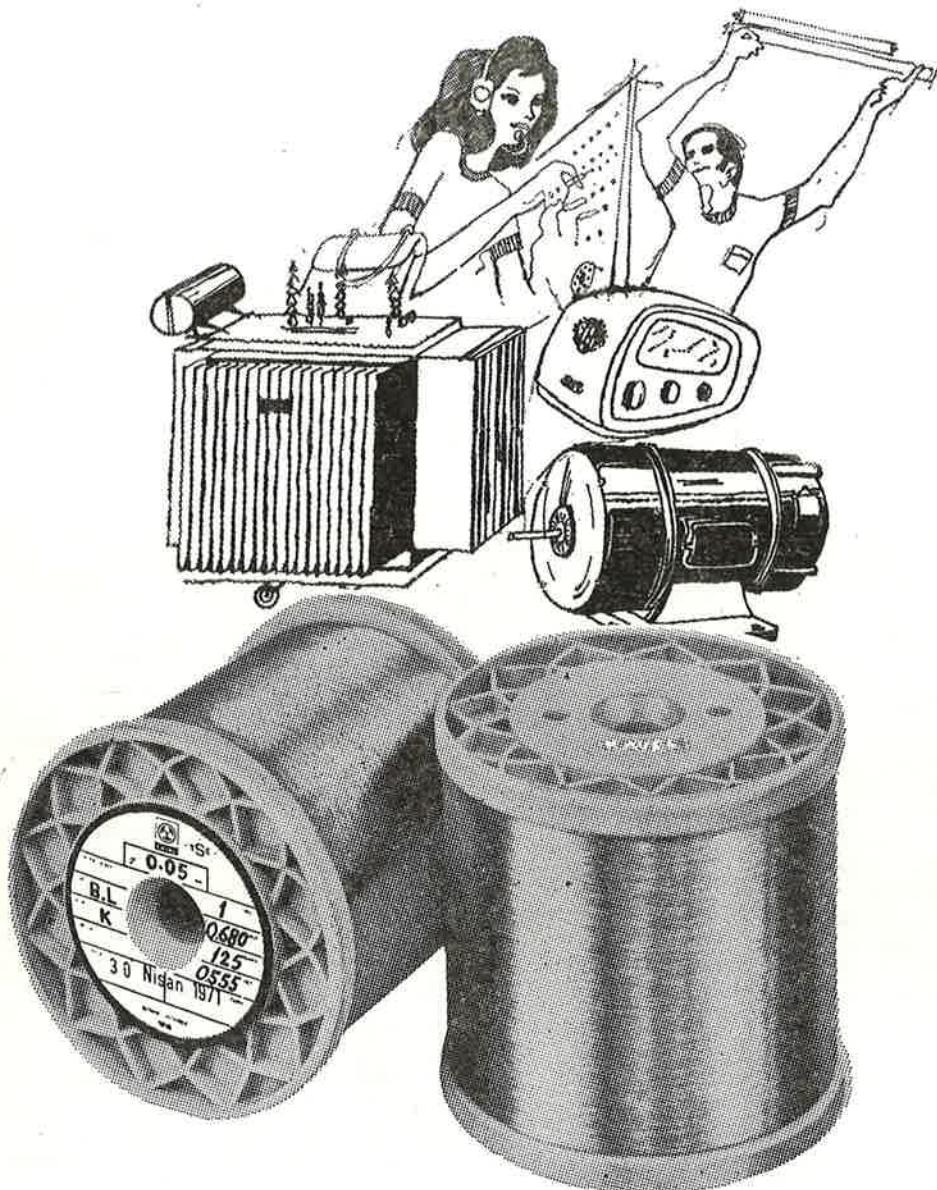
— Çeşitli hükümler bölümünde, mahleplerin ve içinde mahlep bulunan ambalajların, işleme yerlerinde, depolarда, taşıtlarda rutubetli ve fena koku yayan veya bunları kirleten maddelerle bir arada bulundurulmasının mahlep ambalajlarının yağmur altında bırakılmaması tavsiye edilmektedir.

— Standardın son bölümünde, Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümleri gereğince mahleplerin denetlenmesine ilişkin hükümler yer almaktır ve mal standarda uygun çıkması halinde ihracatçıya verilecek olan denetleme belgesinin geçerlik süresi de belirtilmektedir.

TSE'nin hazırlayıp yürürlüğe koyduğu standardlar dizisine TS 1049 No. ile katılan Mahlep standardını yukarıdaki açıklamalarımızın ışığı altında memnunlukla karşılıyor ve memleketimiz için faydalı olmasını diliyoruz.

Türk Standartları Enstitüsü TSE Kalite Belgesine sahip tek emaye bobin teli Kavel

ADMAR

Transformatörlerde, elektrik motörlerinde, balastlarda, telefon santrallerinin rölelerinde, radyo imalatında ve otomobil şarj dinamolarında büyük bir çoğunluk

tarafından tercihan kullanılmakta olan KAVEL emaye bobin telleri, kalitesi Türk Standartları Enstitüsü Kalite Belgesi ile tescil edilmiş tek markadır.

Kavel Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş. İstinye - İstanbul tel: 63 34 00

Standard — 45

FİKİR HAKLARI VE STANDARDİZASYON

Muzaffer UYGUNER

Standard yapımı ile ilgili uluslararası örgütlerin gökuluğu üzerinde durmuşuk bir yazımızda. STANDARD'ın 122 ncı sayısında yayımlanan bu yazıda, çok çeşitli örgütlerin konu ile ilgilerine değinmiş, çok kısa da olsa bu örgütlerin standard yapım çalışmalarının sınırlarını çizmeye çalışmıştır. Bu kez, Dünya Fikir Hakları Örgütü (World Intellectual Property Organization - Kısa adı WIPO, fransızcasının kısa adı OOMPI) ile ilgili çalışmaları ele alacağız. Daha doğrusu, bu Örgüt'ün bu alandaki çalışmaları üzerinde bildiklerimizi yazmağa çalışacağız.

Dünya Fikir Hakları Örgütü'nün Kurulması Hakkında Andlaşma'ya göre, bu Örgüt'ün görevi, bütün dünyadaki fikir haklarının korunmasını sağlamak ve bu korumayı teşvik etmektir. Fikir hakları ya da fikri mülkiyet terimi, sına mülkiyet kadar edebi, artistik ve bilimsel hakları da kapsamaktadır. Biliindiği gibi, sına mülkiyet hakları arasında bulgular, markalar, sına resimlerle modeller yer almaktadır.

DFHÖ'nün, çeşitli uluslararası anlaşmalara dayanarak kurulmuş bir sekretaryası bulunmaktadır. Uluslararası anlaşmalar arasında, Sına Mülkiyetin Uluslararası Korunması Hakkında Paris Andlaşması, Edebi ve Artistik Çalışmaların Korunması Hakkında Bern Andlaşması, Markaların Uluslararası Tescil Hakkında Madrid Anlaşması sayılabilir. DFHÖ, aynı zamanda, Bulgu Belgesi Tescil Büroları Arasında Haberleşmede Uluslararası Paris Birliği Komitesi (kısa adı İCIREPAT) ile Bulgu Belgeleri İşbirliği Komitesi (kısa adı PCT)'nin de sekretaryasını yürütürmektedir.

DFHÖ'nün standardlar konusundaki çalışmalarını başlıca iki bölümde ele almak mümkündür. Birincisi, fikir hakları ile standardlaştırma politikaları arasındaki genel ilişkidir. İkincisi ise, teknik alanda, bulgu belgelerine özel olarak ilişki kurarak, resmi örgütler arasında standardlaştırma çalışmalarıının geliştirilmesidir.

Fikir hakları ile standardlaştırma arasındaki ilişki :

Edebi ve artistik çalışmalarla bulgular ve markalar, genellikle, onları haksız yere çoğaltıp kullanacak olan üçüncü kişilere karşı korunmaktadır. Böyle bir koruma standardlaşmanın amacıyla aykırı düşer bir bakıma; cünkü bazı mamullerin özelliklerinin belirtilmesinde bazı esaslar ve yükümlülük-

ler vardır. Çok kez, bir fikir hakkı ile standardlaşmanın amacı arasında bir anlaşmazlık var olabilir; sözgelisi, standardlaştırılmak istenen bir mamullen bazı özelikleri bulgu belgesinin konusu olabilir, ya da bir standard adlandırma (sözgelisi bir böcek ölüürücünün cins adı) bazı firmalar tarafından marka olarak kullanılmakta bulunabilir. Bu gibi durumlarda DFHÖ, ortaya çıkacak anlaşmazlıklar çözümlemek ve böylece gereksiz tartışmaları ortadan kaldırarak mak için çaba harcar. Böcek ölüürücü ilaçların adları konusunda DFHÖ ile ISO arasındaki çok yakın cins adı olarak seçilmiş uygun bulunan bir adın ticaret markası olarak kullanılmıştır. Kullanılmamakta olduğunu araştırır, Madrid Anlaşmasına üye olmayan ülkelerin sına mülkiyet idarelerine yazarak tavsiye edilen cins adının oralarda marka olarak tescilli bulunup bulunmadığını sorar. Böylece, bir cins adı olarak önerilen adın marka olarak tescilli olup olmadığı ortaya çıkarır. Bu durum, ilerde ortaya çıkacak marka - cins adı anlaşmazlıklarını daha başlangıçta çözülmemiş olur. Bunun bir başka yönü de, ISO tarafından tesbit edilecek ilaç adlarının marka olarak tescilini daha başlangıçta önlemektir. İki örgütün bu çok yakın işbirliği ve öbür kuruluşlarla kurulan yakın ilişki, fikir haklar alanında politika ile standardlaşdırma politikalarının uyumlu olarak yürümesini sağlamaktadır. Bu çalışma, elbette kümülsenecek bir çalışma sayılmalıdır. Aksi halde, dünya çapında çok büyük önem gösteren bu iki alanda kavgasız ve gürtütüsüz bir çalışma yapılabilmektedir.

Bazı alanlarda standardlaşmaya dönük çalışmaları :

DFHÖ'nün Uluslararası Bürosunun bugünkü çalışmaları arasında standardlaşmaya dönük olanlarını aşağıda belirtmek istiyorum.

Bu çalışmalar arasında en önemli uluslararası sınıflandırma dizgesidir. Bulgu belgelerinin alış verisi, son yıllarda büyük çapta arımıştır. Bu alış verişte kolaylık sağlanması, ortak bir sınıflama diline kavuşulabilmesi için bazı çabalar görülmektedir. Bu arada her ülke, bulgu belgelerini kendi olanaqları içinde düzenledikleri bir sınıflamaya göre sınıflama yoluna gitmektedirler. Uluslararası bir sınıflandırırmaya gidilmesi için uzun süredir bazı çalışmaları yapılmaktaydı. Avrupa Konseyi'nin bu alandaki çalışmaları çok önceleri bazı meyveler vermiştir. Avrupa

Konseyi Bakanlar Kurulu, 12 Eylül 1952 tarihinde, bulgu belgelerinin uluslararası sınıflandırması için bir karara varmış ve Bulgu Belgelerinin Uluslararası Sınıflandırılması Hakkında Avrupa Andlaşması'ni imzalamıştı. Bu Andlaşma, 26.6.1956 tarihinde kabul edilen 6749 sayılı yasaya onaylanmış bulunuyordu. 12 Eylül 1952 tarihli karara dayanarak 19 Aralık 1954 tarihinde Paris'de imzalanan bu Andlaşma ülkemiz için de yürürlüktedir. 1957 Mayıs ayı içinde Nice'de yapılan bir Kongre'de, hizmetlerle ilgili çalışmalar da yapılmıştı. 1971 yılının Mart ayı içinde, DFHÖ ile Avrupa Konseyi'nin işbirliği ile bu konuda yeni bir Diplomatik Konferans çalışmaları yapmıştır. 15 - 24 Mart 1971 tarihlerinde Strasbourg'da yapılan bu Kongre'de, konu, Paris Birliği Andlaşması hükümleri çerçevesinde ele alınıp değerlendirilmiştir. Böylece, yeni bir Uluslararası Bulgu Belgeleri Sınıflandırma Andlaşması imzalanmıştır. Bu yeni Andlaşma, 19 Aralık 1954 tarihli Andlaşmanın yerini almaktadır.

15 Haziran 1957 tarihinde Nice'de imzalanan Markaların Tescili Bakımından Mal ve Hizmetlerin Ulu'şalarası Sınıflandırması Andlaşması da 1967 yılında Stockholm'da yapılan bir Kongrede değiştirilmiştir. Bu sınıflandırma, Madrid Anlaşması çerçevesinde bu Anlaşmaya dahil ülkeler arasında yapılan tescillerde kullanılmaktadır. Bu sınıflandırma bir sınıf listesi ile - bugün mallar için 34 ve hizmetler için de 8 sınıf esas alınmıştır - alfabetik bir mallar ve hizmetler listesini kapsamaktadır. Bu sınıflamada aşağı yukarı 40.000 kalem eşya ve hizmet yer almıştır. Bu Andlaşma, markaların resimli öğeleri de göz önünde tutularak daha da geliştirilmektedir. Bu çalışmalar sonunda ortaya çıkacak yeni durumun 1972 yılında bir sonuca bağlanacağı umulmaktadır.

Ülkemiz için geçerli bulunan ve 6749 sayılı yasa ile onaylanmış sınıflandırırmaya göre;

A Bölümü insan ihtiyaçları ile ilgili olup tarım, beslenme, giyim, tabalet ve hıfzıssıhha alt sınıflarına ve bunlar da 15 alt kümeye ayrılmıştır.

B Bölümü çeşitli işlemler adını taşımakta olup ayırmaya ve karıştırma, işletme, matbaacılık, taşıma alt sınıflarına ayrılmakta ve 28 alt kümeye bölmüştür.

C Bölümü kimya ve maden sanayii ilgili olup kimya, maden alt sınıfı (Devamı 27. sayfada)

Standard Dünyasından Haberler

ISO ve IEC'nin yeni katalogları çıkarıldı

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), bugüne kadar yarınladığı Uluslararası standardları içine alan 1972 katalogunu yayınlamıştır.

Son yılda yayınlanan 350 yeni standardla birlikte, katalogta yer alan Uluslararası standardların sa-

yısı 2000'e yaklaşmaktadır. Uçak ve otomobil konularından tutunuz da, daktilo makinaları, büro ekipmanları, bina yapımı, dişçilik, yağlı boyalar, plastikler, gemi yapımı, vidaslar, civatalar ve besin maddelerine varincaya kadar, bütün Uluslararası standardları tanıtan katalog İngilizce - Fransızca olarak yayınlanmıştır.

Her ne kadar, bu dokümanların büyük bir kısmı, daha çok spesifik bir karakter taşıyorlarsa da, içlerinde kamunun yakından ilgi duyduğu konular ait olanları da az değildir. Örneğin, 35 mm film şeritlerinin boyutları ve formaları, meskenlerde ses izalasyonunun ölçümü, kol saatlerindeki fonksiyonel taşlar, odalarda kullanılan air condition cihazlarının testleri, yaş sebze ve meyvelerden numune alma, motosiklet koruyucu başlıklar ve halılarda kalınlığın tayini gibi konular, hem üretici ve imalatçılar; hem de tüketici halk kitleleri bakımından oldukça ilgi çekicidir.

ISO Standardları Kataloğu'nun fiyatı 30 İsviçre Frank'ıdır.

Diger taraftan Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) da, elektrik, elektroteknik ve elektronik konularında 1971 yıl sonu itibariyle yayınladığı bütün standardları ve eklerini bir katalogda toplamıştır.

Katalogta yayınlar, sıra numarasına göre ve her biri için hazırlanmış bulunan kısa özetlerle tanıtılmaktadır. Ayrıca bir alfabetik liste de eklenmiştir. IEC Kataloğu, İngilizce ve Fransızca olarak ayrı broşürler halindedir ve fiyatı 6 İsviçre Frank'ıdır.

★

ISO ve IEC kataloglarını edinmek isteyen resmi ve özel kuruluşlarımız ve okurlarımız, bu teşkilatların üyesi ve Türkiye temsilcisi bulunan Türk Standardları Enstitüsü'ne başvurarak getirilebilirler.

IEC Çalışmalarına Türk Delegeleri de Katılıyor

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun 54 numaralı «Ev Tipi Buzdolapları ve Havalandırma Cihazları» Teknik Komitesi bu yilki toplantılarını 17-18 Nisan 1972 tarihlerinde Londra'da yapacaktır. Komitede memleketimizi ve Türk Standardları Enstitüsü'nü, Profilo A.Ş. Kompresör Fabrikası Teknik Müşaviri Elektrik Yüksek Mühendisi Fahri Gürüm temsil edecektir.

Nisan ayının 26 ve 27. günleri Zürich'de toplanacak olan IEC'nin 21 numaralı «Akümülâtörler» Teknik Komitesinin çalışmalarına da memleketimiz ve TSE adına EAS Ebonit ve Akümülâtör Sanayii A.Ş.'nden Tayfur Altay katılacaktır.

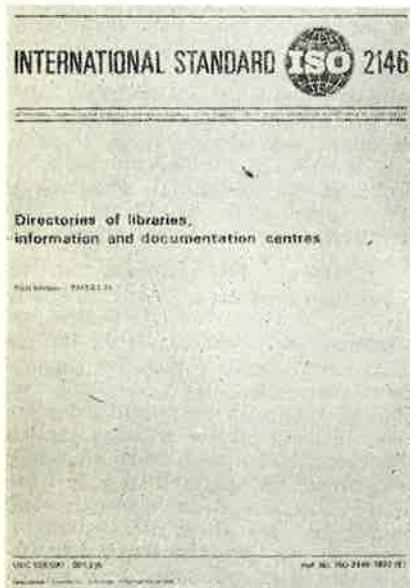
«STANDARDİZASYON, KALİTE KONTROLUNUN TEMELİDİR»

UNIDO (Birleşmiş Milletler Sinaï Kalkınma Teşkilatı) ile Misir Standardizasyon Teşkilatı (EOS) nun 12-21 Şubat 1972 tarihlerinde Kahire'de düzenledikleri bir seminerde, Afrika Ülkelerinde Standardizasyon ve Kalite konularına daha büyük önem verilmesi kararlaştırılmıştır.

ISO adına DEVCO Sekreteri Mr. V. Koukhar'ın da katıldığı ve «Kalite Ve Standardizasyon» konulu bir tebliğ verdiği seminerde standartizasyonun bütün kalite kontrolu faaliyetlerinde hareket noktası olduğu hususunda görüş birliğine varılmıştır. Mr. Koukhar, tebliğinde ayrıca gelişen ülkelerin, kendi millî standardizasyon programlarını tesbit ederken, ISO'nun rehberliğinden ve yardımlarından hangi yollarla yararlanabileceklerini de etrafında açıklamıştır.

Seminer'de, UNUDO'nun ISO ile işbirliği halinde Afrika ülkelerine bu konuda her türlü yardım yapması da kararlaştırılmıştır.

İLK «ISO STANDARDI» YAYINLANDI

Geçen sayılarımızda da bildirdiğimiz gibi, ISO tarafından yayınlanan «Rekomandasyon»ların adı, Konsey'e alınan bir karara göre «Uluslararası Standard» olarak de-ğiştirilmiştir.

Bu başlıklı ik olarak, 2146 numaralı «Kütüphaneller, Enformasyon ve Dokümantasyon Merkezleri için Rehber» adlı standard yayınlanmıştır.

Bu başlıklı ilk olarak 2146 numaralı «Kütüphaneler, Enformasyon uygulanması ile, bu alanda güclükler ve yanlış uygulamalar büyük ölçüde giderilmiş olacaktır.

ISO Rekomandasyonlarının, Uluslararası Standardlar şeklini almış, bu alanda yeni bir dönemin başlaması olarak nitelendirilmektedir.

RCD STANDARDİZASYON ALT KOMİTESİ KARACİ'DE TOPLANDI

Toplantıya TSE adına Başkan Vekili Prof. Dr. Somer Katıldı

Türkiye, İran ve Pakistan'ın üye bulundukları «Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD)» programı çerçevesinde faaliyet gösteren Standardizasyon Alt Komitesi, 13 Mart 1972 günü Pakistan'ın Karaçi şehrinde toplanmıştır.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi Alt Komite'nin bundan önceki toplantıları, 1969 Ekim'inde, Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü'nde yapılmıştı. Bu defaki toplantıda, Ankara çalışmalarından bu yana elde edilen gelişmeler gözden geçirilmiştir.

TSE Başkan Vekili Prof. Dr. Tarık G. Somer'in memleketimizi ve Türk Standardları Enstitüsü'nü temsilen katıldığı çalışmalarla İran Standardları Enstitüsü'nden üç ve Pakistan Standardları Enstitüsü'nden de 3 temsilci hazır bulunmuşlardır.

PSI Direktörü A. H. Khan'ın yaptığı açış konuşmasından sonra Delegasyonlara söz verilmiş ve Türk Delegesi Prof. Somer yaptığı konuşmada RCD Sanayi faaliyetlerinin standardizasyon yönünden taşıdığı önem belirterek, bir devamlı Sekreterya kurulmasını teklif etmiştir. Ayrıca her üç ülkede Standard Enstitülerinin seçeceği bir temsilcisinin, iki veya üç yılda bir RCD Sanayi ve Ticaret Komitelerinin çalışmalara katılması da uygun görülmüştür. Sekreterya kurulması teklifi kabul edilmiş, Ankara veya Tahran'da faaliyet göstermesinin daha uygun olacağı ifade edilmişdir.

Toplantıda ayrıca, RCD Ortak standardlarının ISO'dan aynen alınmak suretiyle hazırlanması; bundan sonra kabul edilecek ISO Standardlarında RCD ticari faaliyetleri ile yakından ilgili olanlara öncelik tanımı gibi kararlar alınmıştır. TSE tarafından kabul edilen ISO Standardlarının, diğer ikinci ülke tarafından da kabul edildiği işaret edilmiş, İran ve Pakis-

tan temsilcileri, ISO Standardlarının TSE tarafından büyük ölçüde tercüme edilerek kabulünden duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Pakistan, hazırlanacak ortak standardlarda lokomotif, yük ve yolcu vagonları ultramarin, banknot kâğıdı, ambalaj malzemeleri, torna, freze ve rulman gibi konulara öncelik verilmesini teklif etmiştir. Bu arada, Pakistan'ın da

Türkiye ve İran gibi metrik sistemi kabul etmesinin zorunlu olduğu ifade edilmiş ve SI birimleri tartışılmıştır.

Standardizasyon Alt Komitesi toplantıları sırasında delegasyonlar, Pakistan'ın çeşitli sanayi kuruluşlarını da gezerek incelemelerde bulunmuşlardır. Alt Komite, gelecek toplantısını 1973 Nisan'ında İran'da yapacaktır.

ISO'nun Muhabir Üyelerinin Sayısı 15'e Yükseldi

Libya'nın da katılımıyla Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nun muhabir üyelerinin sayısı 15'e yükseltmiştir.

Bilindiği gibi ISO'da iki ayrı tipte üyelik vardır. Bunlardan birincisi aslı üyeliktir ki, bugün sayıları 54'ü bulan bu üyeleri, uluslararası standardizasyon çalışmalarına aktif olarak katılmakta her konuda oy kullanma, seçme ve seçilme hakkına sahip bulunmakta ve ISO'ya aidat ödemektedirler. Millî Standardizasyon Kurumlarını kurmuş ve bu alanda belirli bir aşamaya ulaşmış olan ülkeler aslı üyeliğe kabul edilmektedirler.

Diğer taraftan, son yıllarda, özellikle gelişmekte olan ülkeler için, «muhabir üyelik» statüsü uygulanmaya başlamış bulunmaktadır. Buna göre, bir muhabir üye, ISO'nun bütün standardizasyon çalışmalarına gözlemevi olarak katılabilmekte, üyeleri arasındaki yarınmubadelesinden yararlanabilmekte ve böyleselikle Uluslararası Standardizasyon çalışmalarını büyük bir maddi külfete katlanmadan izleyebilmektedir. Muhabir üyeleri, zamanla milli bir standardizasyon kurumu kurunca, aslı üyelik içini müraacaat edebilmektedirler.

Türk Standardları Enstitüsü, 1955 yıldan beri ISO'nun aslı üyesidir. Ve bu süre içinde iki defa üçer yıl için Teşkilatın İcra Konseyi Üyeliğine seçilmiştir.

MACARİSTAN STANDARDLARI BÜROSU ESKİ BAŞKANI

Paul Takacs Öldü

Üzüntü ile haber aldığımıza göre, Macaristan Standardları Bürosu'nun eski Başkanı Paul Takacs, kısa süren bir rahatsızlıktan sonra 28 Mart günü ölmüştür.

Uzun yıllar, memleketini Uluslararası Standardizasyon çalışmalarında temsil eden ve bu alanda önemli hizmetler ifa eden Mr. Takacs, aynı zamanda ISO'nun DEVCO (Geliştirme Komitesi) ve STACO (Standardizasyon Bilimsel Prensiplerini İnceleme Daimi Komitesi) Komitelerinde de üye bulunuyordu ve STACO'nun Ankara toplantıları vesilesiyle önceki yıllarda memleketimize gelmiştir.

Dergümüz, ölümüyle standardizasyon çevrelerinde büyük üzüntü yaratılan Mr. P. Takacs'm anısını saygıyla anar.

Pis su tesisatında

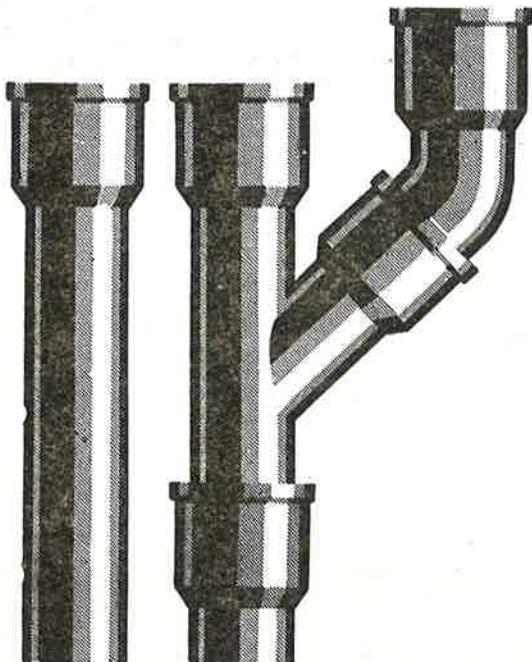
Ölümsüz malzeme

Bayındırılık Bk. Sıhh. Tesis. Keşif ve
şartnamesinde 71 a kod numaralı

Türkiye Makine Mühendisleri
Odasının "Kalite Belgesi" ni haiz

Önemli nitelikleri:

- * KATİYYEN YANMAZ
- * TERLEMEZ
- * KOKU YAPMAZ
- * SAĞLAM
- * UCUZ

BİK ASBEST
SANAYİ ve Tic. Ltd. Şti.

Merkez: Unkapanı C. 33-Küçükpazar - İstanbul

Telefon: 26 81 30-31-32 Telgraf: BİKASBESTOS

Ankara Şubesi: Rüzgârlı S. Hırdavatçılar Çarş. No. 4

Telefon: 1069 08 - 1177 29

Meslekî Kaza ve Hastalıklardan Her Yıl Yüzbin İşçi Ölüyor

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) tarafından yeni yayınlanan «Meslekî Sağlık ve Güvenlik» Ansiklopedisinin önsözünde Teşkilat Genel Direktörü Mr. Wilfred Jenks'in belirttiğine göre, her yıl dünyada yaklaşık olarak 100.000 işçi, meslekî çalışması sırasında ölüm derecesinde yaralanmaktadır.

Sanayileşmede ileri gitmiş bazı ülkelerde, iş kazaları yüzünden kaybedilen iş günü sayısı, iş ihtilâflarından doğan kayıplara oranla 4 - 5 misli fazladır. Bu nedenledir ki, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemlerin çözümüne öncelik verilmektedir.

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) da, uzun zamandan beri konuyu standardizasyon yönünden ele almış ve ILO ile işbirliği halinde önemli çalışmalar yapmıştır. ISO'nun bu konudaki yayınları, özellikle malzeme ve ekipmanların konstrüksiyon biçimleri ve özellikleri ile ilgilidir.

Bunlar arasında: yapı malzemelerinin yanma testleri, tarım traktörleri ve makinaları, sabit kazanların konstrüksiyonu, emniyet renkleri, emniyet işaret ve semboleleri, malların yükleme, boşaltma ve taşınmrasında kolaylık sağlayan resimli işaretler, soğuk hava tesislerinde emniyet şartları gibi konular sayılabilir. Buna aside, bazıları üzerinde standardizasyon çalışmaları henüz sonuçlanmamıştır.

ISO bazi özel şahsi ekipmanların standardizasyonu üzerinde çalışmaktadır. Örneğin, motosiklet kullananlar için emniyet kemeleri ve koruyucu başlıklar, emniyet botları, göz koruyucuları, respiratörler, yanmaz elbiseler, canyelekleri ve kimyasal maddelerin etkilerinden koruyucu elbiseler sayılabilir.

ILO'nun yayınladığı ansiklopedi İngilizcedir ve fiyatı 180 İsviçre Frank'ıdır. Fransızca ve İspanyolca dillerinde de daha sonra yayımlanacaktır.

ISO, Su Geçirmez Kol Saatlerini Standardlaştırdı

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)ının hazırladığı 2281 numaralı uluslararası standartda, su geçirmez kol saatlerinin basınç ve benzeri diğer testleri standardlaştırmaktadır.

Horoloji (zaman ölçen aletler bilimi ve endüstri) alanında uluslararası standardları hazırlamakta sorumlu bulunan 144 numaralı ISO Teknik Komitesinin hazırladığı bu standart, daha önce yayınlanan ve ve halen üzerlerinde çalışanlarla birlikte bu endüstrinin gelişmesine yardımcı olacak ve bu alandaki dünya ticaretinde ortaya çıkan birçok yanlış anımları ortadan kaldıracaktır. 144 numaralı Teknik Komitenin sekreterlik hizmetlerini, İsviçre Standardları Birliği yürütmektedir.

2281 numaralı standarda göre, bir kol saatinin «su geçirmez» sayılabilmesi için:

- 1 metre suyun altında 30 dakika kalması, sonra
- 20 metre suyun altında 90 saniye kalması,

Ve tabiatıyla bu testlerden sonra hiçbir hasara uğramadan, ârizasız işlemesi gerekmektedir.

Gerçekte testler, lâboratuvarlarda su kullanılmadan ve yukarıda belirtilen şartlar sağlayan cihazlarda yapılmaktadır.

ISO tarafından «su geçirmez» anlamında kabul edilen resmi terim, «water-resistant» dir ve gerekli testleri başarı ile geçiren kol saatlerine bu ifade konulabilmektedir.

Saatlerin su geçirmezliği, anlam bakımından çeşitli şartlara göre farklılıklar arzeder. Örneğin, hafif çiseleyen yağmur altında sadece 10 saniye kalan bir kimse ile deniz dibinde saatlerce kalabilen bir dalgıçın kollarındaki saatlerin su geçirmezlikleri aynı şeyler değildir.

ISO'nun geliştirdiği testler, normal şartlar altında kullanılmalı söz konusu olan kol saatlerine uygulanacaktır. Koluñuzda saatiniz olduğu halde unutkanlıkla banyoya girmişseniz, yahut balıklama yüze me havuzuna dalmışsanız hiç endișe etmeyiniz; yeter ki, saatinizin üzerinde «water-resistant» damgası bulunsun.

Bununla beraber, ISO'nun 144 numaralı Teknik Komitesi, dalgıçların kullandıkları saatlerin su geçirmezlikleri konusunda da ayrı bir standard hazırlamaktadır.

AFNOR Başkanlığına M. Roux Getirildi

Fransız Standardları Birliği (AFNOR) nin Başkanlığına M. Ambroise Roux getirilmiştir.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi AFNOR Başkanı M. Louis Armand, 30 Ağustos 1971 günü vefat etmiştir.

Fransanın tanınmış sanayicilerinden olan yeni Başkan M. Roux İşverenler Millî Konseyi Başkan Yardımcısı ve Genel Ekonomik Komisyon'un da Başkanıdır. Légion d'honneur nişanının Commander pa yesine sahiptir.

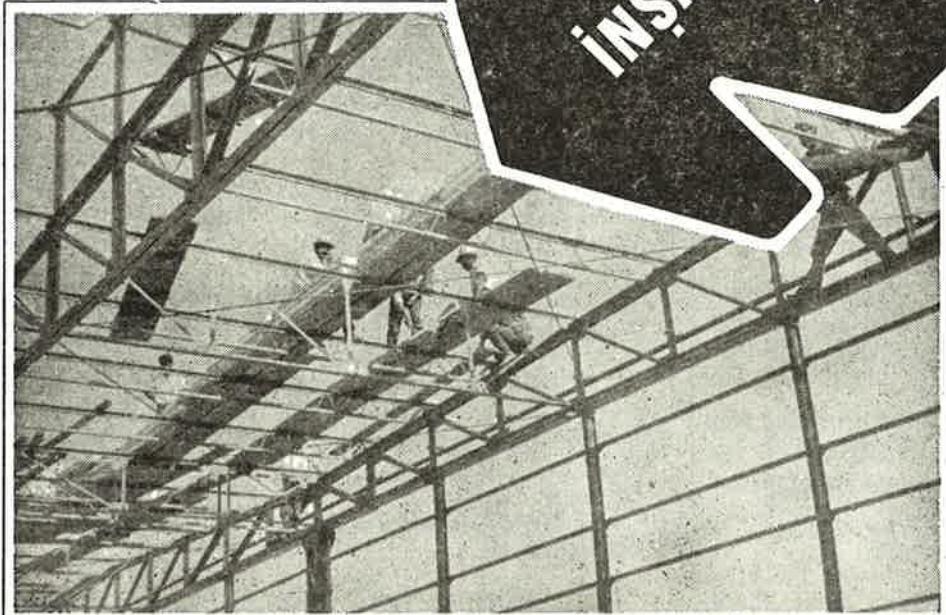
1972 TÜRK STANDARDLARI KATALOĞU

Yayınlanıyor

10.000 ADET BASTIRILARAK YURT İÇİNDE VE DİŞİN DA BÜTÜN İLGİLİLERE ÜCRETSİZ DAĞITILAN KA
TALOGA, STANDADLARA UYGUN İMALAT YAPAN
FİRMALARIMIZIN REKLÂMLARI KABUL
EDİLMEKTEDİR.

Müracaat :

Türk Standardlar Enstitüsü
Necatibey Caddesi, 112 - Bakanlıklar ANKARA
Tel : 18 72 40

SEKA DALAMAN KAĞIT FABRİKALARI

YTONG

yapı elemanları kullanılmaktadır

Ankara İrtibat Bürosu :

Tuna Caddesi, Tuna Han Kat: 1, No: 6, Yenişehir ANKARA — Tel : 12 01 24

Standard — 47

TSE Teknik Kurulu 29 Yeni Standard Kabul Etti

(Başteraftı 8. sayfada) tayini gibi çeşitli tayinler sözkonusudur.

19 — Tahıl ve Tahıl Mamülleri - Rutubet Miktarı Tayini (vakumda kurutma metodu) :

Bu standard, tahıl ve tahıl mamüllerindeki suyun tayini için vakumda kurutma metoduna dairdir.

20 — Tahıl ve tahıl mamülleri - Rutubet miktarı tayini (etüvde kurutma metodu) :

Buradaki metodla rutubet miktarı, numunenin ağırlık kaybının orijinal numunenin ağırlığına oranı olup yüzde o'arak ifade edilir.

21 — Tahıl ve Baklagillerde 1000 Dane Ağırlığının tayini :

Standard, ekim için kullanılacak tohumluklar dışında bütün tahıl ve baklagillere uygulanmaktadır. Metod, kuru madde esası üzerine kurulmuştur.

Ç — Teknik Kurul'un 22.3.1972 tarihinde yapılan toplantılarında önce TS 661 Örme İç Çamaşırı standardının değiştirilmesi kabul edilmiş, ve bu arada TS 863 Asansörler standardının 1 foyünün değiştirilmesi uygun bulunmuştur. Bundan sonra TS 263 Pamuk-tam Yapılmış Tek Kat Penye Çözgü İpliği standardı değişiklik önerisi incelenmiş ve öneri kabul edilmiştir. Bundan sonra kabul edilen yeni standardlar ise şunlardır :

22 — Topsarda Gramaj Tayinti :

Standard, yün ve diğer hayvansal liflerle sun'i ve sentetik liflerden yapılmış tops veya tarama bandlarının gramaj tayinini kapsamaktadır.

23 — Yün ve Benzeri Maddelerde Lif Uzunlıklarının Tayini (tek lif uzunluğunu ölçme metodu) :

Standard, kamgran ve straygharn eğirme sisteminde kullanılan yün ve

benzeri lifli maddelerin, serbest tops, fitil veya iplik hallerinde iken sayısal ortalama lif uzunluğu ve değişim katısayısı tayini ile lif uzunluk dağılım çizimin (Stapel diyagramı) kapsamaktadır.

24 — Çelik Şerit Teller (ambalaj çemberleri için) :

Standard, ahşap konteynerler, ahşap kafesler, karton kutular, demetler, balyalar ve benzerlerinin ambalajlanmasımda kullanılan şerit ve tel çember-

leri kapsamaktadır. Bunların kesit alanları 0,65 - 65,00 m² olan çelik malzemeden. Bunun dışında kalan çelik malzeme standart kapsamı dışındadır.

25 — Toleranslı Boyutların İnce Militmetreye ve Milimetreden İnce Çevrilmesi :

Standard, içinde verilen toleranslar uygun olarak birbirileştirilebilme için pratik esasları en uygun koşullar altında sağlanan çevirme metodlarını kapsamaktadır.

Fikir Hakları ve Standardizasyon

(Başteraftı 21. sayfada) larına ayrılmakta, 17 alt kümeden oluşmaktadır.

D Bölümü dokuma ve kâğıt konusunu kapsamakta ve böylece iki alt sınıfından ve 8 alt kümeden oluşmaktadır.

E Bölümü inşaat ve maden ockalarını kapsamaktadır. İki alt sınıf ile 7 alt kümeden oluşmaktadır.

F Bölümü mihanik, aydınlatma ve ısıtma adımı taşımakta ve makinalar, motorlar, aydınlatma ve ısıtma adılarıyla üç alt bölüme ve 12 alt kümeye ayrılmaktadır.

G Bölümü fizik adımı taşımakta ve áletler, nüve fizigi alt sınıfları ile 11 alt kümeye ayrılmaktadır.

H Bölümü elektrik ile ilgili olup 5 alt kümeden oluşmaktadır.

Andlaşmaya bütün bu alt bölümlein de ayrıntılı listesi eklenmiş bulunmaktadır.

Bu sınıflama dizgesiyle UDC dizgesi elbette birbirine uyummaktadır. Öyle sanıyoruz ki, bundan sonraki ca-

ışmalarda bu iki sınıflamayı uyumlu hale getirmek için çalışılacaktır. Bu arada 1957 tarihli Nice Andlaşmasındaki sınıflama da bu arada gözünde tutulmalıdır. Ortaya tek sınıflama esasının çıkmasıyla bir çok sorun çözülmüş olacaktır. Fakat bunun gerçekleşeceğini, özellikle yakın bir gelecekte gerçekleştemesini ummak pek akıllı işi olamaz. Bunların yanında GATT'in Gümrük Tarifesi ile gene dñ ticaret işlerinde kullanılan Birleşmiş Milletler sınıflaması bulunmaktadır. Bütün bu sınıflamaları bir tek temele dayandırmamın önemi elbette büyüktür. Bu nedenle, yalnızca DFHÖ'nün çalışmaları bir sonuç vermekten uzaktır. Bu konuda DFHÖ ile ISO işbirliğinin de sonucu sağlayacağı söylemenem.

Bilim ve fikir ürünler ile standardlaştırma arasındaki bağlar çok önemlidir. Bu yakın ilişki ve önem nedeniyle ortak bir sınıflama yapmak zorundadır. Bu zorunluk karşısında hiç olmazsa iki örgütün bir ortak sınıflamaya yönelikmesi ve başarıya ulaşması beklenebilir. Böylece kuramsal çalışmalar ile uygulama çalışmaları uyumlu bir durumda yürütülmüş olacaktır.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İläve renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilma-
6 aylık 6 Lira	re edilir.
Sayısız 1 Lira	

Yazilar, Derginin ve yazarın adı anılarak aktarılabilir.

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK

(İsveç)

- şerit
testereler

(İsveç)

- makina
testere ağızları

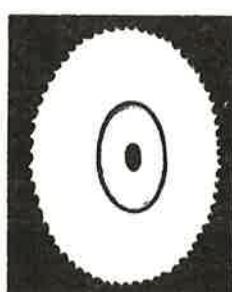
MARTIN MILLER

Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

MERKUR

(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

MTE •

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeligi
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeligi
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeligidinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

MTE •

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslime amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, TransTürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAŞ-İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİİ Koll. Şti. Fevziipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Atatürk Bulvarı, Burdurelioğlu Apt. Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

SUMMARY OF CONTENTS

INDISPOSITION OF PRESIDENT SÜNTER p. 3

The TSE President Faruk A. Sünter suffered a heart attack on Sunday, 27 February 1972. The day-and-night medical assistance and interventions, undertaken during this seizure which maintained its gravity for some time, yielded positive results, and Sünter has at present overcome the said gravity.

Prof. Dr. Lütfi Vural, Doç. Dr. Müştak Özüer and their assistants, who rushed to the rescue the moment the indisposition was perceived, converted the alarming atmosphere and situation into one of relief and hope, and managed restore Sünter's health by means of constant surveillance and of judicious interventions and cures. The pessimistic atmosphere of the first days was slowly dispersed, and after three weeks of complete rest Sünter recovered sufficiently to be able walk around at home.

When informed of the illness of President Sünter, Prof. Nihat Erim, Prime Minister, Mr. Halûk Bayülken, Minister of Foreign Affairs, Mr. Mesut Erez, Minister of Industry and Technology, Mr. Serbûlent Bingöl, Minister of Reconstruction and Housing, Mr. Ekrem Barlas, Mayor of Ankara, and Mr. Raif Onger, President of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey have sent messages wishing speedy recovery.

Besides these, a large mass of friends from TSE and the standardization circles, the Ministries of Industry and Technology and Commerce, and from the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey wished him speedy recovery by either visiting him or calling by telephone, and sending cables and letters.

ISO President Dr. Francis L. LaQue has sent a letter conveying his wishes for rapid recovery and Secretary General Mr. Olle Sturen has sent a cable transmitting wishes of the entire ISO Staff and his own, for a quick recovery.

Mr. K. M. Riazuddin of the Pakistan Standards Institution also expressed his hopes for rapid recovery in his letter.

We wish to thank all his friends and sympathizers for this deep and great concern evinced for Faruk A. Sünter, President of TSE, owner of our Magazine as well as its Editor-in-Chief. We also owe a special vote of thanks to Prof. Dr. Lütfi Vural, Doç. Dr. Müştak Özüer and their assistants Dr. Oral Pekcan and Dr. Ünal Eşiyok because of their close concern and their pains throughout days and nights.

We once more wish Faruk A. Sünter speedy recovery.

FARUK A. SÜNTER RECEIVES THE LÉGION D'HONNEUR MEDAL

p. 5

The French government has bestowed the «chevalier» rank of the Légion d'Honneur medal on Faruk A. Sünter because of his continuous use of French and of his efforts in promoting the use of this language at the international activities.

With its letter of 1 March 1972 No. 169, the French Embassy has informed Faruk A. Sünter of this decision taken by the French Government on 1 January 1972.

We submit below the translation of the said letter, a stereotype of which is reproduced in the neighbouring column, and which deals with the said Medal that will be affixed at a special ceremony :

«Mr. President

I take honour in communicating to you the decision of 1 January 1972 regarding the bestowal of the Chevalier Medal of the Légion d'Honneur. In bestowing this rank on you the French Government has given due consideration to your incessant efforts directed at utilization of the French language in Turkey as well as in international organizations and especially in the International Organization for Standardization. While submitting to you my sincere congratulations, Mr. President, I request that you accept confirmation of my deep respects».

MINISTER OF RECONSTRUCTION AND HOUSING VISITS TSE

p. 7

Mr. Serbûlent Bingöl, Minister of Reconstruction and Housing visited our Institution on 1 March 1972.

The Minister, who came to the Institution together with Mehmet Aktan, the General Director of Building Materials of the Ministry, was met by the Board of Directors of TSE.

At the meeting enacted, the members of the TSE Board of Directors expressed their pleasure at the long established cooperation between the Ministry of Reconstruction and Housing and the Institution, and pointed out once more the positive results obtained by the assistance rendered by the Ministry in the preparation of the standards for building materials.

Thereafter the question of dealing urgently both this year as well in subsequent years with the standards regarding building materials and housing construction, which the Ministry considered important,

GARANTİSİ
ALTINDA

HEICO

**FLUORESANT
ELEKTRİKTE**

Bankalar, Yanıklıkçı Sokak No. 38 Karaköy
Tel: 44 33 37 - 49 57 74 - 49 89 38

O-T-O-M-A-T-I-K-R

be.ti grafik 12 22 15

Standard — 49

was discussed, and the Minister declared that his Ministry would exert every effort in implementing the standards for building materials.

After the meeting the Minister and his companions together with the TSE Board members visited the building and laboratories, and examined closely and especially the laboratory tests on building materials like reinforcing steel, cement, concrete blocks, PVC and asbestos pipes, insulating materials, roof coverings, electric cables, ballasts, and light bulbs.

At the end of the visit Serbülent Bingöl, the Minister of Reconstruction and Housing, had lunch at the TSE cafeteria with the members of the Board of Directors.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 8

The TSE Technical Council accepted 29 new Turkish Standards in March.

In these pages, the titles of the newly accepted standards are given.

SEMINAR ON «EXPORT MARKETING» HELD IN ISTANBUL

p. 12-13

A Seminar on «Export Marketing» was organized by the Productivity Association on 13-17 March 1972 in the halls of the Istanbul Divan Hotel.

At the Seminar, which was attended by representatives of our export-oriented industrial establishments as well as by our exporters, all the problems connected with export were dealt with in communications given by specialists from the organizations concerned, and discussions were opened at the end of each communication.

Among these, the subjects of «Standardization in Export» and «Transportation in Export», included in the 16 March program of the seminar, were dealt with by Veli İspendiyar, the Secretary General of the Turkish Standards Institution.

At this session of four hours those taking part in the seminar asked various questions about the problems of standardization and transportation, which questions were answered by the TSE Secretary General.

In these pages, certain sections from the communication, given by Secretary General İsfendiyar, are presented.

STANDARD FOR VALONIA ACORNS AND ACORN CUPS

p. 15

Valonia acorns and acorn cups is utilized in the obtention of acorn concentrate (Valex) which is a very important tanning material for curing hides. It is also an important export item. It was deemed necessary to draw up a standard for it in order to be able to compete with the other tanning materials in foreign markets as well as to avoid disputes with foreign buyers, and the Turkish Standards Institution has drawn up the standard for valonia acorns and acorn cups as a Turkish standard, which has been approved by the TSE Technical Council.

The remainder of the article supplies technical information about the standard.

STANDARD FOR NOMENCLATURE, SHAPES, AND DIMENSIONS OF BRUSHES AND PARTS CONNECTED THEREWITH OF ELECTRICAL MACHINERY WITH COMMUTATORS AND SLIP RINGS

p. 16-17

Because of the great advantages such as the possibility of transporting it easily to all points, its freedom from odour, and from smoke, as well as its property of very exact regulation, electrical power is today the motive power that finds the widest field of application. It is for this reason also that the proportion of electrical power in overall power shows continuous increase.

Electrical motors, which ensure utilization of electrical power as motive power, are manufactured and used very widely with various ratings, voltages, and types.

Our Institution, with due consideration of the importance of the subject, has previously prepared and published the standards for the rating and dimensions of electrical motors. Now, as part of the same series, the Standard for «Nomenclature, Shapes and Dimensions of Brushes and Parts connected therewith of Electrical Machinery with Commutators and Slip Rings» has been prepared with regard to brushes which are the most quickly worn out and consequently the most frequently changed part of electrical motors.

STANDARD FOR MAHALEP

p. 19

Mahalep belongs to the Prunus mahalep L. genus of the rose family; it is a tree with white small flowers having a beautiful shape with a massed crown shape; its fruits have a most pleasant fragrance and their insides are extracted by breaking their hard kernels.

The inside of the mahalep is used in the cake and biscuit industry as well as in the production of bitter almond cakes, while the oil extracted from inner mahalep is used in the production of sun cream. The water obtained by boiling inner mahalep, when added to bath waters, bestows vigour and vitality to human skin. Furthermore, when 4-5 inner mahalep units are chewed and eaten by diabetics, it arrests excessive thirst. An agriculturist in the province of Tokat has made vermouth from mahalep for the first time in Turkey as well as in the world.

By means of the newly drawn up standard for this product of ours, which is exported to the Middle and Far East, and principally to the Arab countries, as well as to Europe, will have attained a definite status in domestic and foreign trade.

INTELLECTUAL RIGHTS AND STANDARDIZATION

p. 21

In the last issue of our Magazine an article had been published dealing with the abundance of organizations drawing up standards, and introducing some of these organizations.

This time the same author deals with the work of the «World Intellectual Property Organization (WIPO)» as one of the organizations mentioned above.

The article deals with the connections between intellectual rights and standardization and with the standardization work of WIPO, and points out that cooperation between this organization and ISO should be developed.

**RCD STANDARDIZATION SUB-COMMITTEE
MEETS IN KARACHI**

p. 23

The Standardization Sub-Committee, which functions within the framework of the «Regional Cooperation for Development (RCD)» of which Turkey, Iran and Pakistan are members, met on 13 March 1972 at Karachi in Pakistan.

At the said meeting, which the TSE Vice-President Prof. Dr. Tarik G. Somer attended as the representative of our country as well as of the Turkish Standards Institution, three representatives from the Iran Standards Institution and three from the Pakistan Standards Institution were also present.

It was noted that the ISO standards, accepted by TSE, had been accepted by the other two countries also, and the Iran and Pakistan representatives expressed their satisfaction at the fact that the ISO standards had been translated and accepted on a large scale by TSE.

In connection with the meeting of the Standardization Sub-Committee the delegations visited and studied various industrial installations in Pakistan.

NEW ISO MEMBER

p. 23

With the addition of Libya the number of correspondent members of the International Organization for Standardization (ISO) has risen to 15.

As is known, there are two separate types of membership in ISO, the first of these is active membership, their present number being 54, which members participate actively in the work of international standardization, vote on every subject, have the right to elect and to be elected, and pay dues to ISO. The countries, which have set up national standardization organizations and have attained a specific phase in this field, are accepted to active membership.

On the other hand, the status of «correspondent membership» has been set up during the last years especially for developing countries. According to this, a correspondent member can take part as an observer in all the ISO work on standardization, can take advantage of the publication exchange between members and can thus follow the work on international standardization without a large material obligation. When correspondent members set up with time a national standardization organization, they can apply for active membership.

The Turkish Standards Institution is an active member of ISO since 1955, and during this time has been twice elected a three-year member of the Council of the Organization.

Mr. P. TAKACS PASSED AWAY

p. 23

We have been informed that Mr. P. Takacs, former President of the Hungarian Office for Standardization, passed away on 28 March 1972, following a short illness.

Mr. Takacs worked, over a very long period, on behalf of international standardization representing his country on the ISO Council and participating in the work of DEVCO and STACO. Moreover, he took an active part in many ISO technical activities.

NEW AFNOR PRESIDENT

p. 25

Mr. Ambroise Roux has been appointed President of the French Standards Association (AFNOR) in succession to the late Mr. Louis Armand.

Mr. Roux, a prominent industrialist, is Vice-President of the National Council of Employers and chairman of its General Economic Commission. He is a Commander of the Légion d'honneur.